

ZPRACOVATEL VYHODNOCENÍ VLIVŮ ZÁSAD
ÚZEMNÍHO ROZVOJE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
A VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ÚZEMÍ NATURA
2000 (ČÁST A-B)
(OBSAŽENO V SAMOSTATNÉ TEXTOVÉ ČÁSTI)

ECOLOGICAL CONSULTING A.S.
RNDR. BC.JAROSLAV BOSÁK

ZPRACOVATEL VLIVŮ ZÁSAD ÚZEMNÍHO
ROZVOJE NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ
ČÁST C-F

ING. ARCH. JAROSLAV HALUZA
HYNAISOVA 3, OSTRAVA - MARIÁNSKÉ HORY

Obsah části C-F :

C	<u>Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje na stav a vývoj území podle vybraných sledovaných jevů, obsažených v územně analytických podkladech.</u>	2
D	<u>Předpokládané vlivy na výsledky analýzy silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb v území</u>	15
	D.I. <u>Vliv na eliminaci, nebo snížení hrozeb řešeného území</u>	
	D.II. <u>Vliv na posílení slabých stránek řešeného území</u>	
	D.III. <u>Vliv na využití silných stránek a příležitostí řešeného území</u>	
	D.IV. <u>Vliv na stav a vývoj hodnot řešeného území</u>	
E	<u>Vyhodnocení přínosu zásad územního rozvoje k naplnění priorit územního plánování</u>	24
F	<u>Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území - shrnutí</u>	
	F.I. <u>Vyhodnocení vlivů zásad územního rozvoje na vyváženost vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, jak byla zjištěna v rozboru udržitelného rozvoje.</u>	30
	F.II. <u>Shrnutí přínosu zásad územního rozvoje</u>	
	F.II.1. <u>Shrnutí přínosu zásad územního rozvoje k vytváření podmínek pro předcházení zjištěným rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace obyvatel řešeného území zjištěným rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace obyvatel řešeného území</u>	33
	F.II.2. <u>Shrnutí přínosu zásad územního rozvoje k vytváření podmínek pro předcházení předpokládaným ohrožením podmínek života generací budoucích předpokládaným ohrožením podmínek života generací budoucích</u>	43

C. VYHODNOCENÍ VLIVŮ ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE NA STAV A VÝVOJ ÚZEMÍ PODLE VYBRANÝCH SLEDOVANÝCH JEVŮ, OBSAŽENÝCH V ÚZEMNĚ ANALYTICKÝCH PODKLADECH.

Výchozím podkladem pro vyhodnocení vlivů aktualizace zásad územního rozvoje na stav a vývoj území podle vybraných sledovaných jevů byly :

- ZÚR OK aktualizace č.1(verze určená k společnému jednání)
- Rozbor udržitelného rozvoje území, cílový stav po realizaci ZÚR OK (Územně analytických podkladech Olomouckého kraje (dále v textu ÚAP OK, nebo ÚAP), zprac. Institut regionálních informací, s.r.o. 122008.

Vybrané sledované jevy jsou strukturované dle ÚAP t.j. jsou řazeny do 10 tematických okruhů:

1. Horninové prostředí a geologie
2. Vodní režim
3. Hygiena životního prostředí
4. Ochrana přírody a krajiny
5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa
6. Veřejná dopravní infrastruktura
7. Veřejná technická infrastruktura
8. Sociodemografické podmínky
9. Bydlení
10. Památková péče, rekreace a cestovní ruch
11. Hospodářské podmínky

Přitom je vnímána především souvislost jevů v jednotlivých tematických okruzích, s přesahem do okruhů jiných (v zásadě vytvářející tři hlavní pilíře udržitelného rozvoje). Vyhodnocení vlivů aktualizace ZÚR OK se zaměřuje zejména na posouzení, zda-li aktualizované jevy z ZÚR OK mohou významněji ovlivnit sledované jevy a zjištěné problémy v ÚAP, přitom platné (neměnné) jevy v ZÚR se již neposuzují (vychází se z předpokladů, že aktualizace ÚAP obsahuje závěry k řešení v ÚPD a je podkladem pro zprávu o uplatňování ZÚR OK.

Pokud se dále v textu hovoří o vlivech ZÚR na jednotlivé tematické okruhy, chápe se tímto aktualizace ZÚR OK č.1, tzn. že se posuzuje, zda-li provedená změna v ZÚR má či nemá vliv na posuzovaný tematický okruh. Dále je potřeba konstatovat, že aktualizací ZÚR OK se nemění koncepce dopravní infrastruktury, dochází k dílčím změnám v koncepci technické infrastruktury (nová vedení VVTL a VVN). Za změny v koncepci se nepovažují dílčí úpravy na trasách, pokud zůstává cíl nezměněn t.j. napojení oblasti, regionu, propojení se sousedním krajem, převedení např. nadřazeného tahu dopravy přes území kraje apod. Dílčí změny v trasách nadmístního významu mají svůj původ převážně ve změně vyplývající :

- z požadavku PÚR ČR 2008
- z koordinace ZÚR se sousedními kraji
- z prověření podrobnou dokumentací
- z prověření v ÚP
- požadavku obce na úpravu trasy s cílem zlepšení životního prostředí v obci(oddání přeložky silnice od ploch bydlení), apod.

Pokud je shledán a vyhodnocen vliv aktualizace ZÚR pro stav a další vývoj území (sledovaných jevů) jako přínosný a relativně bezproblémový je označen jako **pozitivní**, pokud nelze jednoznačně vyhodnotit vliv ÚP ani jako přínosný, ani jako vyloženě negativní je označen jako **neutrální**. Pokud jev je ve vyhodnocení shledán jako kolizní (konfliktní), málo přínosný nebo problémový je označen jako **negativní**.

1. Horninové prostředí a geologie

1.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- Dobývací prostory
- Zásoby surovin a nerostů
- Poddolovaná území a sesuvná území

1.2. Stav v území dle ÚAP

Na území kraje se nachází řada ložisek nerostných surovin regionálního i nadregionálního významu, rozvoj těžby umožňuje i velké množství chráněných ložiskových území. Procento poddolovaných i sesuvných území je z hlediska celkové plochy kraje velmi nízké. Slabou stránkou je do jisté míry neexistence dobývacích prostorů energetických surovin, což mimo jiné znamená i to, že kraj je závislý na vnějších zdrojích energie (plyn a elektřina). Rozvoj těžby může mít pozitivní dopad z hlediska ekonomiky kraje a zvýšení počtu pracovních příležitostí, bude však mít negativní dopad na životní prostředí i krajinu, což se především týká nivy řeky Moravy. Vytěžená ložiska lze za příznivých podmínek změnit ve vodní plochy a využít pro rozvoj rekreace.

1.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

Rozvoj těžby prožívá obrovskou expanzi a dochází k nadměrné exploataci ložisek v krajině. To nese negativa jak v lokalitě ložiska (vznik jezer, nutnost rekultivace a začlenění do krajiny, pokud je u ložiska zpracovatelský závod pak i hluk z výrobního procesu) tak a to zejména mimo lokalitu ložiska – odvoz skryvky a zejména suroviny ke zpracování, popř. přímo k odběrateli (zátěž a devastace komunikací, hluk, prašnost na trase odvozu, negativní vliv na plochy bydlení sídel).

Vzhledem k naplnění nových poznatků o vývoji a aktuální specifikaci problematiky rozsahu současné a připravované těžby ložisek štěrkopísků byly v šesti specifických oblastech ST1 – ST6 vymezených ZÚR OK samostatně zpracovávanou územní studií pod názvem „Využití oblastí s vysokou koncentrací prováděné a připravované (očekávané) těžby nerostných surovin ST1–ST6 na území Olomouckého kraje“ (dále jen územní studie) upřesněné a stanovené zásady pro změny využití území ložiskových objektů. Při zpracování územních plánů dotčených obcí budou územní studie výchozím podkladem při vymezení ploch pro těžbu. Dále ZÚR upřesňují a koordinují zájmy ochrany přírody a ochranu a exploataci ložisek.

V ostatních částech (mimo specifické oblasti) kraje nedochází ke změnám ,které by sledovaný tematický okruh výrazně ovlivnily.

Vliv ZÚR OK lze označit za pozitivní.

2. Vodní režim

2.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- Chráněné oblasti přirozené akumulace vod
- Vodní plochy
- Záplavová území
- Obce s vlastním zdrojem pitné vody
- Ochranné pásmo vodního zdroje II. a III. stupně

2.2. Stav v území dle ÚAP

Poměrně vysoký rozsah chráněných oblastí přírodní akumulace vod ukazuje na velké zásoby podzemních vod, které jsou podmínkou soběstačnosti kraje v zásobování pitnou vodou. Této situaci také odpovídá rozsah ochranných pásem vodních zdrojů. Většina obyvatel je napojena na veřejný vodovod, i když většina obcí nemá vlastní centrální zdroj pitné vody. Podprůměrný je rovněž rozsah vodních ploch v kraji, takže není možné jejich rozsáhlejší využití k výrobě el. energie či pro rozvoj rekreace a turistického ruchu. Velká část území kraje má sníženou retenční schopnost a poměrně značná část území je pokryta záplavovými územími. Z hlediska další udržitelnosti vodní-

ho hospodářství je nutné zvýšit retenční potenciál krajiny, zaměřit se na protipovodňovou ochranu a k lepšímu zásobení pitnou vodou přispět i budováním dálkových a skupinových vodovodů.

2.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

Z hlediska další udržitelnosti vodního hospodářství ZÚR navrhuje redukovat rozsah vázanosti území pro lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod, zároveň vyřazují z ochrany v území lokality nejvíce konfliktní s limity a současně i zohledňují požadavky na zvýšení retenčního potenciálu krajiny (část navržených lokalit zůstává v řešení ZÚR). ZÚR se také zaměřuje na doplnění protipovodňových opatření (vymezuje se území vhodné pro protipovodňová opatření - Mohelnická brázda) a navrhuje zlepšení zásobování pitnou vodou (upřesňují se trasy vodovodních přívaděčů).

Vliv ZÚR OK lze označit za pozitivní.

3. Hygiena životního prostředí

3.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- stacionární zdroje znečištění
- liniové zdroje znečištění (dálnice, rychlostní silnice, silnice I. třídy)
- oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší
- skládky odpadů
- ochranná pásma letišť
- čistírny odpadních vod
- plynovody

3.2. Stav v území dle ÚAP

Z hlediska stavu podmínek hygieny životního prostředí nedošlo v posledních letech k zásadním změnám stávajících podmínek. Pozitivem je rostoucí počet obyvatel napojených na čistírny odpadních vod. Většina obyvatel Olomouckého kraje žije mimo dosah emisí z významných liniových a bodových zdrojů. Problémy se znečištěním ovzduší se koncentrují především do velkých měst, kde se také negativně projevuje zvýšená hladina hluku z dopravy. Většina obcí je plynofikována, tento potenciál však není v menších obcích dostatečně využíván vzhledem k vysoké ceně plynu, takže především v zimním období je ovzduší znečišťováno exhalacemi z lokálních topenišť. Jižní oblasti kraje s vysokým poměrem zemědělské půdy trpí zvýšenou větrnou erozí, což vede k vysoké prašnosti, která je doplňována exhalacemi z průmyslových podniků a ze stále rostoucí silniční dopravy. Celková kvalita ovzduší je tak na jihu kraje podstatně horší než v severních horských oblastech, především v CHKO Jeseníky. Nadprůměrné množství obcí disponuje rovněž čistírnou odpadních vod, což přispívá k poměrně dobré kvalitě vod v kraji. Skoro polovina obcí má však na svém území staré ekologické zátěže, v menších obcích nejsou lokalizovány sběrný a sběrné dvory tuhého komunálního odpadu.

Mezi ukazatele hygieny životního prostředí je možno nově zařadit ukazatel Naděje dožití mužů a žen ve správních obvodech ORP v letech 2004-2008, aktuálně publikovaný ČSÚ. Naděje dožití (střední délka života) je ukazatel odvozovaný z úmrtnostních tabulek, vyjadřuje pravděpodobný počet let, který se dožije x letá osoba pokud se nezmění podmínky (řád) vymírání.

Velmi silnou, obecně uznávanou hypotézou je předpoklad, že **průměrná délka života (naděje dožití) místních populací je ovlivněna stavem životního prostředí**. Dlouhodobě se vedou diskuze o významu jednotlivých faktorů, ukazatelů. V zásadě se uvádějí tři hlavní faktory – životní způsob (zejména vlastní životospráva, stravovací zvyklosti, pracovní činnost), zdravotní péče a genetické předpoklady a stav životního prostředí. Význam životního prostředí jako faktoru odhadován cca na 1/3, eventuálně nižší. V ČR je obecně nižší naděje dožití v severních Čechách, nejvyšší na jižní Moravě a ve východních Čechách. Naděje na dožití v jednotlivých SO ORP je významně ovlivněna i skutečností, že vyšší naděje na dožití vykazují vzdělanější obyvatelé, žijící v rodinách.

V následující tabulce jsou uvedeny SO ORP Olomouckého kraje, a SO ORP s nejlepšími a nejhodnotami naděje na dožití z 206 SO ORP, řazené podle hodnot skupiny ženy O let.

V Olomouckém kraji je nejhorší SO ORP Konice (29. nejhorší pozice v ČR), Olomouc zaujímá 176 pozici, na nejlepší pozici v Olomouckém kraji a velmi dobré pozici v rámci 206 SO ORP celé ČR však nachází SO ORP Mohelnice (186. Místo v ČR). Pozice Brna, ale i Prahy jsou mírně horší než Olomouce (zde je nutno říci, že tyto města soustřeďují i obyvatelstvo s podobnou vzdělanostní strukturou, podobně nadprůměrnými možnostmi sociálně zdravotní péče). Prakticky na špičce se nachází nedaleký SO ORP Rožnov pod Radhoštěm (mimo OLK), nejlepší hodnoty v ČR vykazuje SO ORP Pacov nedaleko Tábora.

Jak již bylo naznačeno, interpretace hodnot není zdaleka jednoduchá a jednoznačná. Je však možné konstatovat, že pozice SO ORP Olomouckého kraje je z hlediska negativního vlivu životního prostředí na délku života zřejmě mírně nadprůměrná. Dlouhodobé sledování ukazatele naděje dožití obyvatel a zpřesnění jeho interpretace je perspektivní z hlediska vypovídacích schopností tohoto ukazatele.

Tab. Naděje dožití obyvatel podle vybraných SO ORP v ČR

Řazeno od nejhoršího SO ORP	Pořadí (z 206 SO ORP)*	Muži ve věku			Ženy ve věku		
		0 roků	45 let	65 let	0 roků	45 let	65 let
Bílina (nejhorší)	1	69,5	27,1	12,6	76,2	32,3	15,4
Varnsdorf	2	71,3	28,4	13,6	76,7	33,4	16,6
Rumburk	3	70,8	27,9	13,0	76,9	33,4	16,4
Konice	29	72,7	29,6	15,2	78,2	35,4	17,6
Šternberk	64	72,5	29,9	15,1	78,9	35,4	18,3
Jeseník	73	71,4	28,8	13,7	79,1	35,2	17,6
Šumperk	81	73,2	30,6	15,5	79,2	35,6	18,0
Přerov	89	73,1	30,2	15,0	79,3	35,8	18,1
Hranice	94	72,9	30,2	14,7	79,4	35,6	17,9
Litovel	100	72,1	29,9	14,8	79,5	35,4	17,3
Prostějov	121	73,6	30,6	15,2	79,7	35,6	17,9
Uničov	148	73,7	30,5	15,2	80,0	36,0	18,1
Lipník nad Bečvou	150	73,3	30,0	15,1	80,1	36,3	18,7
Zábřeh	161	73,2	30,1	14,6	80,2	36,4	18,8
Olomouc	176	74,1	31,2	15,3	80,5	36,5	18,7
Brno	156	74,8	31,6	15,9	80,2	36,3	18,6
Hlavní město Praha [1]	164	75,3	31,9	15,8	80,4	36,3	18,6
Mohelnice	186	73,8	30,2	14,9	80,7	37,3	19,4
Rožnov pod Radhoštěm	203	74,4	31,1	15,6	81,7	37,6	19,9
Pacov(nejlepší)	206	74,1	30,9	14,2	82,1	38,0	19,9

*řazeno podle sloupce ženy 0 roků

3.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

V rámci aktualizace ZÚR nebyly zaznamenány výraznější změny vlivu ZUR na stav a vývoj podmínek hygieny životního prostředí. Pozitivní změny představují zejména nové a zpřesněné návrhy ZÚR na zatížených silničních tazích přeložky silnic mimo zastavěná území. Vytváří se tím předpoklady pro řešení snížení vlivu hluku a emisí na plochy bydlení a současně se tím umožní zvýšit bezpečnost dopravy v zastavěných územích sídel.

Nově je zdůrazněn požadavek u navrhovaných dopravních koridorů řešit ochranu před nepříznivými účinky zejména hluku v rámci zpracování územních plánů a podrobné dokumentace komplexně t.j. souběžně navrhovat protihluková opatření (stavby protihlukových bariér, valy, pásy izolační zeleně, aj.), popř. navrhovat vhodné funkční využití ploch navazujících na dopravní koridory

(plochy pro umístění aktivit nenáročných na kvalitu prostředí z hlediska hlukové zátěže - např. sklady, objekty výrobního charakteru které nezatěžují prostředí zvýšenou hladinou hluku, aj.).

ZÚR zvětšují, popř. mění trasy koridorů pro dopravní stavby s cílem umožnit v rámci podrobné dokumentace vhodnější trasování vlastní stavby ve vztahu k dotčeným sídlům. Vlastní vliv rozvojových ploch nelze již nyní specifikovat vzhledem k neznámému využití (charakter využití může být velmi různorodý od rušivých provozů, přes sklady až po tzv. čistou technologii, kde vlivy na okolí mohou zcela minimální a podniky mohou být realizovány v blízkosti ploch bydlení. Sdělit již dnes že vliv každé rozvojové plochy je negativním počinem by bylo spekulací.

Vliv ZÚR OK lze označit za pozitivní.

4. Ochrana přírody a krajiny

4.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- nadregionální a regionální územní systém ekologické stability
- chráněné krajinná oblast
- přírodní park
- evropsky významná lokalita NATURA 2000
- ptačí oblast NATURA 2000

4.2. Stav v území dle ÚAP

Zhruba na desetinu plochy kraje jsou vymezeny chráněné krajinné oblasti a na dalších cca sedmi procentech plochy se rozkládají přírodní parky. Řádově podobnou plochu zaujímají i evropsky významné lokality NATURA 2000. Ptačí oblasti jsou vymezeny na 17 procentech plochy kraje. Přírodně kvalitní oblasti se však rozkládají především v severní hornaté části kraje, kvalitní stav přírody nalezneme i ve vojenském újezdu Libavá. Velká část kraje není pokryta souvislými plochami lesů ani trvalých travních porostů, takže její koeficient ekologické stability je velmi nízký. To má vliv i na rozvoj územního systému ekologické stability, které se podstatně lépe projevují v severní hornaté a lesnaté části kraje, vyznačující se naopak velmi vysokým koeficientem ekologické stability. Cca 11% obcí má na svém území registrovaný významný krajinný prvek a cca 15% obcí má přírodní rezervaci nebo památku.

4.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

ZÚR navrhuje lokální úpravy ÚSES nadmístního významu které vyplývají z potřeby koordinace s jiným krajem, popř. se odstraňuje kolize která vznikla při řešení ÚP (Přerov). Návrh ÚSES v ZÚR vychází z řešení generelu který byl zpracováván v podrobnějším měřítku než ZÚR a byl řešen variantně s cílem eliminovat kolizní body mezi prvky ÚSES a zastavěným územím sídel (popř. i rozvojovými záměry obcí), liniovými jevy, ochranou nerostných surovin, záměry v oblasti protipovodňových opatření.

Podrobněji k vlivům koncepce ZÚR na ochranu přírody a krajiny a plochy NATURA 2000 viz část A a B. posouzení vlivů ZÚR na udržitelný rozvoj území.

Vliv ZÚR OK lze označit vzhledem k výrazné redukci lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod a také tomu, že v dopravě se nenavrhují nové trasy ale upravují se pouze trasy již jednou posouzené, jako pozitivní. Pokud se zohlední předchozí stanoviska zejména k dopravním záměrům, tak lze vliv ZÚR označit jako **neutrální**.

5. Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

5.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- Lesy
- Orná půda I. třídy ochrany
- Orná půda II. třídy ochrany

5.2. Stav v území dle ÚAP

Orná půda zabírá cca 40% území kraje, trvalé travní porosty asi 10% a lesy se rozkládají na ploše cca 36% území kraje. Podíl orné půdy se stále zmenšuje ve prospěch trvalých travních porostů a lesních ploch. Rozšiřuje se i zastavené území. Vysoké procento zemědělské půdy spadá do 1. třídy ochrany ZPF, která je situována především v oblasti Hané, v nížině podél reky Moravy. Nejvyšší lesy se nacházejí především v chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Jinak lesy trpí především špatným zdravotním stavem a nízkým stupněm přirozenosti, neboť převažují jehličnaté stromy. Orná půda naopak trpí větrnou a vodní erozí, snižováním produkční kapacity a vyčerpáním. Snižování významu zemědělské půdy z hlediska obživy obyvatelstva vede k jejímu vyššímu využití pro pěstování technických plodin, v blízké budoucnosti může jít také o nárůst ploch, na kterých se budou pěstovat plodiny vhodné pro výrobu biopaliv. Tento trend, opřený o dobré možnosti mechanizovaného obdělávání půdy na velkých plochách, může pomoci ekonomickému rozvoji dnes stagujících zemědělských oblastí.

5.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkce lesa jsou ZÚR dotčeny zejména těmito záměry:

- změnou trasování liniových staveb dopravní infrastruktury
- upřesnění max. velikostních limitů pro rozvojové plochy nadmístního významu v rozvojových oblastech
- upřesnění rozsahu protipovodňových opatření

přičemž změny provedené v oblasti redukce lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod a akceptací nově vymezených zásad stanovených ve specifických oblastech ST1-ST6 lze označit za pozitivní.

ZÚR vymezuje významné rozvojové osy (které sledují v převážné většině významné dopravní cesty) a rozvojové oblasti. V rozvojových oblastech lze očekávat vyšší tlak na lokalizaci investičních záměrů a tím i tlak na vynětí zemědělského půdního fondu. Vymezením rozvojových oblastí ZÚR diferencují možnosti využití území, stanovují oblasti, kde bude rozvoj podporován a ostatní území, kde vstup velkých investičních záměrů nebude podporován. ZÚR sleduje tímto i cíl zachování charakteru a ochrany hodnot území mimo rozvojové oblasti a rozvojových osy (ochrana půdy, krajiny, hodnotných částí přírody) a zamezit živelnému a nahodilému rozrůstání urbanizovaného území do krajiny. Možnost lokalizace významných rozvojových ploch, které by umožnily řešit hospodářský rozvoj území vyznačujícího se velkou nezaměstnaností a nižší kupní silou a hospodářskou prosperitou, je velmi omezena. Využití území kraje pro lokalizaci velkých investičních záměrů je ovlivněno :

- v severní části kraje :
  - geomorfologii s výrazně zvlněným hornatým terénem
  - vysokým stupněm zalesnění
  - využití velké části území je vázáno akceptací limitů vyplývajících z ochrany přírody a krajiny (chráněné části území, kumulace přírodních i kulturních hodnot nadmístního významu)
  - využití části údolí je vázáno ochranou území pro budoucí realizaci protipovodňových a akumulace povrchových vod
  - v území je velká kumulace ložisek nerostných surovin
  - velká část území se nachází v CHOPAV a využití území ovlivňují ochranná pásma vodních zdrojů
  - je nízká hustota osídlení a špatná dopravní dostupnost
- v jižní části kraje :
  - využití části území zejména údolní nivy řeky Moravy a Bečvy je vázáno akceptací limitů vyplývajících z ochrany přírody a krajiny (chráněné části území, kumulace přírodních i kulturních hodnot nadmístního významu)
  - v území je velká kumulace ložisek nerostných surovin-zejména šterkopísků
  - využití velké části území je vázáno akceptací záplavových území, protipovodňových opatření a ochranných pásem zdrojů pitné vody

- ve východní části území kraje se nachází vojenský výcvikový prostor Libavá
- v nížinných částech se nachází velmi kvalitní půda, zpravidla I., popř. II. třídy ochrany.

Vázanost území ochranou zejména přírodních hodnot, neposkytuje moc možností k rozvoji, aniž by nedošlo ke střetům s ochranou přírody. Strukturu osídlení, historické založení dopravních cest nelze jednoduše změnit, přemístit s cílem část území, ve kterém dochází ke kumulaci ochranných zájmů uvolnit a vývoj směřovat do míst, kde území není výrazně vázáno ochranou přírodních hodnot. Založené urbanizační osy a významné póly osídlení vznikají po staletí a je logické na ně navazovat v rozvoji a nezakládat nové osy a póly. To vyvolává zvýšené nároky na hybnost lidí i materiálů v území se všemi negativními projevy, mimo jiné i do zvýšených potřeb budování nových dopravních cest.

Záboru půdy se zejména v jižní části kraje, kde jsou koncentrovány póly osídlení a směřují zde urbanizační osy, nelze vyhnout. Trváním na minimalizaci dopadu na zábor půdy nelze úspěšně vyřešit vznikající nerovnováhu mezi ochranou přírody a hospodářským rozvojem a soudržností obyvatel v území.

Přes uvedená odůvodnění k záboru zemědělské půdy je nutné v území při zpracování územních plánů a podrobné dokumentace, akceptovat stanovené zásady:

- trvat na intenzifikaci již zastavěného území
- využívat nevyužité průmyslové plochy
- nezakládat v odloučených polohách nová satelitní sídliště a podnikatelské areály
- poskytnout průkaz, že záměr nelze realizovat v obdobných lokalitách v obci s nižší třídou ochrany půdy a menším rozsahem vlivů na životní prostředí, s nižšími nároky na veřejnou infrastrukturu;
- přednostně budou nové záměry umísťovány do stávajících proluk v návaznosti na zastavěná území obcí s akceptací min. vzdáleností nezbytné k zajištění požadavků na kvalitní prostředí;
- při rozhodování o umístění nového záměru v území preferovat lokalizaci v nevyužitých plochách výroby a skladů (brownfields);

Stanovený max. limit pro velikost nových rozvojových ploch lze označit za kompromis mezi nezbytně nutnou potřebou ploch pro zajištění rozvoje v území a ochranou zemědělské půdy. Podkladem pro navržené limity byly:

- Územní studie lokalit rozvojových ploch pro podnikatelské aktivity v národní rozvojové oblasti RO1 Olomouc
- Územní studie lokalit rozvojových ploch pro podnikatelské aktivity v rozvojových oblastech RO 2 Šumperk – Zábřeh – Mohelnice, RO 3 Lipník nad Bečvou – Hranice, RO 4 Uničov – Litovel, RO 5 Jeseník a RO 7 Prostějov
- Územní studie lokalit rozvojových ploch pro podnikatelské aktivity v rámci rozvojové oblasti nadregionálního významu Přerov (RO6) a plochy VLC Přerov včetně terminálu kontejnerové dopravy ve vazbě na letiště Přerov (D1+RO6)

V rámci této podrobné dokumentace byly prověřeny limity využití území a vyhledány nejvhodnější plochy pro lokalizaci rozvojových ploch nadmístního významu, včetně stanovení jejich velikosti.

Vliv ZÚR lze označit zejména na oblast záboru zemědělské půdy **za negativní**. Za pozitivní lze označit zájem Olomouckého kraje stanovit pravidla, na základě kterých by se mohl posuzovat zábor půdy v jednotlivých ÚP.

6. Veřejná dopravní infrastruktura

6.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- železniční tratě
- železniční zastávky a stanice
- dálnice a rychlostní silnice
- silnice I. třídy
- mimoúrovňové křižovatky

– letiště

6.2. Stav v území dle ÚAP

Většina obyvatel kraje má dobrou dostupnost dálnice, rychlostní silnice nebo silnice I. třídy. Připravená výstavba dálnice D1 směrem na Ostravu tuto dostupnost ještě zlepšší. Problémy s napojením mají především obyvatelé Jesenicka vzhledem k tomu, že jejich hlavní přístupová trasa vede přes Červenohorské sedlo, kde již silnice I. třídy přestává vyhovovat současným nárokům na dopravu a hlavně v zimním období bývá obtížně sjízdná. Třetina obcí má železniční stanici či zastávku.

Na území kraje je situováno 8 letišť s tím, že dosud vojenská letiště jsou postupně uvolňována pro civilní přepravu, což může pozitivně ovlivnit rozvojové plochy v okolí těchto letišť.

6.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

Výstavba dálnice směrem na Ostravu a Polsko sice zlepší dopravní dostupnost, přivede však na území kraje další průjezdnou dopravu, čímž se zhorší situace především na rychlostní silnici R46. Pomocí by bylo urychlené dobudování dálnice D1 v úseku Kroměříž – Lipník n. B. nebo prodloužení rychlostní silnice R35 z Mohelnice do Hradce Králové, což by navíc pomohlo i přetížené dálnici D1 v úseku Brno – Praha. Dopad předpokládaných dopravních staveb, jako jsou vysokorychlostní trať nebo průplav D-O-L, zatím nelze ve všech souvislostech odhadovat.

Optimalizací veřejné dopravní infrastruktury je ZÚR výrazně podporována dopravní obslužnost území, včetně zvýšení možností pohybu za prací. Zejména posílení spojení Jesenicka (Javornicka) s jižní částí kraje je nutno považovat za hospodářskou prioritu.

ZÚR upravují trasování (vymezení koridoru) některých vybraných úseků jak silničních tahů tak i železničních tratí celostátního významu. Úpravy vymezení koridoru je provedeno na základě podrobné dokumentace, popř. ÚP. Převážně se sledoval cíl vymezením nového koridoru umožnit upravit průběh vlastní dopravní stavby tak, aby byly minimalizovány dopady na životní prostředí dotčených obcí.

Ostatní záměry ve vydané ZÚR OK zůstávají v platnosti.

Vliv ZÚR OK lze označit za pozitivní.

7. Veřejná technická infrastruktura

7.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- plynovody
- centrální zdroje tepla
- kanalizací a ČOV
- veřejné vodovody

7.2. Stav v území dle ÚAP

Z veřejné technické infrastruktury jsou z hlediska rozvoje území limitujícími prvky zásobení elektrickou energií, plynem, teplem, pitnou vodou a odkanalizování území včetně systémů nakládání s tuhými komunálními odpady. Celé území kraje je dostatečně pokryto rozvody elektrické energie.

Nadprůměrné je v kraji i vybavení obcí veřejným vodovodem a čistírnami odpadních vod, nicméně právě v pomalém budování kanalizačních sítí a dalších čistíren odpadních vod můžeme vidět jeden z největších nedostatků veřejné technické infrastruktury v kraji. Další rezervy jsou v oblasti obnovitelných zdrojů energie, které užívá zatím pouze 29 obcí, celkem 12 obcí pak disponuje centrálním zdrojem tepla, které však mohou potenciálně zásobovat cca třetinu obyvatelstva kraje. Na území kraje se nachází 19 skládek, které celkem rovnoměrně pokrývají potřebu, nedostatek spaloven tuhého komunálního odpadu vede k potřebě dalšího rozšiřování skládek.

7.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

Vzhledem ke zvyšujícím se nárokům na spotřebu el. energie ZÚR se doplňují v území další páteřní vedení dálkových tras 400 a 110 kV, které mimo jiné posilují, připojení oblasti Jesenicka a řeší svízelnou situaci v přenosové soustavě v Moravskoslezském kraji. Navrhuje se posílení VVTL Hrušky – Příbor o souběžnou novou trasu a navrhuje se doplnění sítě distribuční soustavy VTL plynovodů o další trasy, což může pomoci ještě zvýšit již tak vysokou úroveň plynofikace a zlepšit zásobování území plynem.

ZÚR v oblasti zlepšení zásobování pitnou vodou navrhuje :

- změnu ve vymezení koridoru v oblasti kolem města Zábřeh pro vodovodní přivaděč Hanušovice – Moravičany, přivaděčící pitnou vodu z oblasti Ramzovského nasunutí až do Litovle, včetně propojení s Olomoucí.

ZÚR v oblasti zlepšení zásobování elektrickou energií a plynem navrhuje :

- el. vedení 400 kV Prosenice - Kletné (ve dvou koridorech)
- VVTL plynovod Horní Štěpánov-Mostkovice-Kojetín

Některé již koncepčně překonané záměry se navrhuje ke zrušení (např. veřejně prospěšné stavby E11 a E12 a EO11 a EO12).

Ostatní záměry ve vydané ZÚR OK zůstávají v platnosti.

Vliv ZÚR OK lze označit za pozitivní.

8. Sociodemografické podmínky

8.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- dlouhodobá změna počtu obyvatel (1991–2007)
- podíl obyvatel ve věku 0–14 na celkovém počtu obyvatel
- podíl obyvatel ve věku více než 60 let na celkovém počtu obyvatel
- obyvatelé se základním vzděláním
- obyvatelé s vysokoškolským vzděláním

8.2. Stav v území dle ÚAP

V sociodemografickém vývoji je možno konstatovat náznaky změny dlouhodobých trendů, zejména celkového vývoje počtu obyvatel. Od roku 2001 do roku 2005 počet obyvatel kraje klesal, od roku 2006 začal mírně růst, podobně jako v celé ČR. Celkový růst počtu obyvatel se pozitivně projevuje pouze na části území kraje a je z velké části založen na migračních procesech (v rámci celé ČR na výrazně kladném saldu migrace se zahraničím). Značným omezením je skutečnost, že ÚAP OLK pracovaly s daty do roku 2007. V platnosti zůstává následující konstatování stavu území.

Z hlediska sociodemografických ukazatelů vykazuje Olomoucký kraj značné územní rozdíly. Počet obyvatel se zvyšuje především v atraktivních obcích v příměstských regionech (okolí Olomouce, částečně i Mohelnice, Prostějova a Šumperku) a v obcích s rekreačními funkcemi. Pokles počtu obyvatel vykazují zejména ve správních obvodech ORP Konice, Přerov, Šumperk (Hanušovicko), dlouhodoběji se pokles projevuje i na Prostějovsku.

Uvnitř měst klesá počet obyvatel zejména na velkých panelových sídlištích, která obvykle procházejí etapou výrazného stárnutí. Vzhledem k průměru ČR je v kraji mírně příznivý podíl dětí a obyvatel v předproduktivním věku, projevující se zejména v okolí ORP Hranice, Jeseník (Javorník, Zlaté Hory) a Šumperk (Hanušovicko). Nízký podíl dětí (0–14 let) a jeho další pokles vykazují ve správních obvodech ORP Prostějov, Olomouc (především vlastní město Olomouc) a Přerov. Ve městech klesá podíl dětí nejrychleji. Obecně roste podíl obyvatel v poproduktivním věku, vysoký podíl je zejména ve správních obvodech ORP Konice, Prostějov, Přerov a Litovel. Obyvatelstvo stárne i ve velkých městech, např. v Olomouci. Změnu, či alespoň zpomalení těchto nepříznivých trendů může přinést zmenšování rozdílů podmínek hospodářského rozvoje se zaměřením zejména na regiony s vysokou nezaměstnaností a také zvyšování atraktivnosti zanedbaných částí větších měst, především panelových sídlišť. Je nutné více využívat vazeb zejména na oblast komunitního plánování v úrovni kraje, ORP i obcí.

Hrozbou může být :

- dlouhodobý úbytek obyvatel ve vybraných obcích kraje (zpřesněno)
- vysoký relativní úbytek dětí (aktuální)

8.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

V rámci aktualizace ZÚR nebyly zaznamenány změny vlivu ZÚR na stav a vývoj sociodemografických podmínek.

Ovlivnění vybraných sledovaných sociodemografických jevů (dlouhodobého vývoje počtu obyvatel a věkové struktury) na území Olomouckého kraje je v ZÚR nepřímé. Především vytvořením atraktivních podmínek pro bydlení promítající se do změny (stabilizace – eventuálně růstu) počtu obyvatel. Přitom tyto pozitivní změny jsou v ZÚR řešeny :

- zlepšením podmínek zaměstnanosti (vytvořením podmínek pro vznik nabídky ploch pro podnikání), které jsou rozhodující na většině území pro dlouhodobý vývoj počtu obyvatel, zejména preferencí podnikání ve specifických oblastech (hospodářsky slabých) se sociálně ekonomickými problémy
- vytvářením podmínek pro rozvoj veřejné infrastruktury, ovlivňujícím zásadně vybavenost sídel, zejména jejich dopravní dostupnosti s následným promítnutím do pohybu za prací, do škol a do změn počtu trvale bydlících i přítomných obyvatel,
- zvýšení vlastní obytné atraktivity sídel (řešení má větší prostor v územních plánech)

Možnosti ovlivnění vzdělanostní struktury obyvatel (zastoupení obyvatel se základním a vysokoškolským vzděláním) ZÚR jsou velmi omezené (podpora dopravní dostupnost – vyjíždka obyvatel do škol, za vzděláním).

Vlastní plošné potřeby školství, ale i ostatní sociální veřejné infrastruktury (vyplývající ze zadání ZÚR) je nutno řešit především na úrovni územních plánů obcí s návazností na oborové dokumenty (školství, komunitního plánování).

Při hodnocení vývoje a ovlivnění sociodemografických procesů v území je nutno zdůraznit, že je naprosto přirozené, že moderní občanská společnost neaspiruje na zásadní ovlivnění vývoje, preferuje „pouze“ jeho tržně konformní ovlivnění, zejména odstranění, zmenšení sociálních distorzí (ohrožujících soudržnost obyvatel území).

Je nutno předpokládat, že pokles počtu obyvatel bude dále pokračovat v řadě území, uvnitř měst. Podobně bude dále klesat podíl dětí a obyvatel v předproduktivním věku, naopak poroste podíl obyvatel v poproduktivním věku. Všechny tyto jevy jsou v ZÚR vnímány. Jejich uplatnění je zásadní zejména při stanovení koncepce rozvoje obcí, které je nezbytná pro kvalitní územní plány obcí (založených na reálných bilancích budoucího vývoje principiálně definovaných v ZÚR OK).

Vliv ZÚR OK lze označit za neutrální.

9. Bydlení

9.1. Vybrané jevy dle ÚAP

- místně obvyklé nájemné (aktualizováno)
- nové byty získané v letech 2001–2007 (aktualizováno)
- podíl neobydlených bytu na celkovém bytovém fondu
- podíl rodinných domu na struktuře bytového fondu
- podíl bytových domu na struktuře bytového fondu

9.2. Stav v území dle ÚAP

Ve vývoji systému bydlení je možno konstatovat pokračující kulminaci nové bytové výstavby v posledních letech s výhledem jejího poklesu, jako důsledku dopadu krize (zejména v oblasti hypotečního financování bydlení) . Základní výchozí podmínky bydlení v Olomouckém kraji vykazují mírné zlepšení (růst počtu bytů).

Kraj má poměrně stabilní sídelní strukturu opírající se o jednoznačný pól rozvoje kraje – rozvojovou oblast ORP Olomouc, se silnými vazbami na okolí (Přerov, Šternberk, Prostějov). Jinak ale v kraji panuje značná územní diferenciací sídelní struktury s vysokým podílem malých obcí, především v území ORP Hranice, Šternberk, Přerov a Konice. Stále rostoucí atraktivita bydlení v

Olomouci, Prostějově a okolí se projevuje i růstem cen bytu. Odlehlejší oblasti kraje spíše v cenách stagnují. Pro Olomoucký kraj je typický obecně podprůměrný podíl bytu v panelových domech a vysoký stupeň plynofikace obcí a domácností. Celkově podprůměrná intenzita nové bytové výstavby odráží zejména nízkou úroveň příjmů a vysokou nezaměstnanost, což se týká především regionu ORP Šumperk (přesněji Hanušovicko), Šternberk, Přerov, Mohelnice a Konice. Rovněž zaostává ve vybavenosti bytů zejména v okrajových územích. Postupně dochází ke vzniku specifických, z hlediska rozvoje bydlení rizikových území ve značné části kraje. Jedná se o území ORP Jeseník (Javornicko) a zejména o menší regiony, jako jsou Hanušovicko, Bouzovsko, Konicko, Kojetínsko a okolí VÚ Libavá. Hlavním ohrožením systému bydlení jsou degradace panelových sídlišť a různých specifických obytných oblastí, což je spojené především s koncentrací sociálně slabých a nekooperativních obyvatel a s růstem etnizace problému bydlení. Dále může ve spojení s odlivem obyvatelstva hrozit zánik trvalého bydlení v menších obcích, především mimo rekreační oblasti. Pozitivní obrat pak vyžaduje posílení nové bytové výstavby zejména v regionech s nízkou intenzitou nové bytové výstavby, zvýšení atraktivity bydlení u panelových sídlišť s využitím koordinované podpory regenerace. Naopak nelze připustit nadměrnou koncentraci nové bytové výstavby v rekreačních územích, která slouží pouze k sezónnímu využití a která tak mnohdy ohrožuje i vlastní rekreační potenciál území (např. apartmánové bydlení). Hrozbou může být pokles intenzity bytové výstavby

9.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

V rámci aktualizace ZÚR nebyly zaznamenány změny vlivu ZÚR na stav a vývoj bydlení. Ovlivnění podmínek bydlení na území Olomouckého kraje je v ZÚR většinou nepřímé a je realizováno především vytvářením atraktivních podmínek pro bydlení. Atraktivita bydlení je chápána ve svém širokém pojetí (podmínek infrastrukturních, zaměstnanosti obyvatel, rekreační atraktivity okolí, nabídky ploch pro bydlení, až po vlastní podmínky obytného prostoru), které vytváří předpoklady nové bytové výstavby a stabilizace trvalého osídlení. ZÚR bydlení může ovlivnit zejména :

- návrhem zlepšení podmínek pro bydlení v sídlech, přes které vedou významné silniční tahy (návrhem přeložek mimo obytná území sídel)
- stanovením zásad pro ochranu krajiny, přírodních a kulturních hodnot. Vytváří se podmínky pro zhodnocení kvality prostředí kolem sídel
- stanovením zásad k zamezení nevhodných změn v území snižujících kvalitu prostředí pro bydlení (vymezení specifických oblastí pro těžbu, stanovení podmínek pro exploataci ložisek zejména v blízkosti sídel)
- návrhem nových koridorů pro dopravní a technickou infrastrukturu zlepšující přístupnost sídel a jejich zásobování pitnou vodou, el.energií a plynem
- zdůrazněním potřeby úplných bilancí bydlení v územních plánech obcí, zahrnující jak trvalé tak i druhé bydlení (včetně tzv. neobydlených bytů) s vazbou na koncepci rozvoje obcí a oborové koncepci rozvoje veřejné infrastruktury

Pro vývoj bydlení v území mají daleko vyšší a diferencovaný dopad obecné podmínky bydlení (regulace nájmu omezující pohyb obyvatel za prací z oblastí s vysokou nezaměstnaností) a program podpory bydlení (MMR, SFRB) ovlivňující alokaci nové bytové výstavby v území (např. donedávna dotující novou bytovou výstavbu luxusního bydlení v rekreačně atraktivních územích).

Výrazný vliv na bydlení mají i změny životního stylu (růst hybnosti obyvatel-automobilizace) a hodnotových preferencí (poptávka po bydlení v kvalitním životním a rekreačním prostředí). ZÚR definuje obecná pravidla pro lokalizaci nové bytové výstavby v územních plánech a zejména v rekreačních oblastech. U části procesů v oblasti bydlení je patrná absence ekonomických nástrojů ovlivňujících využití území - externalit, které systém územního plánování nemůže plně nahradit.

Vliv ZÚR OK lze označit za neutrální až mírně pozitivní.

10. Památková péče, rekreace a cestovní ruch

10.1. Vybrané jevy dle ÚAP (aktualizováno)

- památky UNESCO
- národní kulturní památky
- památkové rezervace a zóny
- rekreační krajinné celky
- krajinné hodnoty
- jednotky druhého bydlení (neobydlené byty využívané k rekreaci a individuální rekreační objekty)
- lázeňská místa

10.2. Stav v území dle ÚAP

Stav rekreačních podmínek území nevykazuje z hlediska aktualizace ÚAP zásadní změny. Zájem o lokalizaci a i výstavba nových rekreačních kapacit je koncentrována do nejatraktivnějších rekreačních lokalit v CHKO Jeseníky (např. apartmánové byty Ramzová). V úvahu je nutno vzít skutečnost, že přetrvávají problémy evidence kapacit hromadné i individuální rekreace (jako součástí druhého bydlení).

Olomoucký kraj má dobré přírodní předpoklady rekreace na většině svého území. Nadprůměrný rekreační potenciál je koncentrován především do oblasti Jeseníku (s přesahem do Moravskoslezského a Pardubického kraje), nalezneme jej však i v řadě městských sídel (zejména Olomouc). Tomuto potenciálu však neodpovídá současný stav infrastruktury pro cestovní ruch, který začíná u obtížné dopravní dostupnosti rekreačních lokalit a končí jejich nedostatečnou vybaveností. Malý podíl vodních ploch v kraji rovněž neumožňuje rozvoj těchto specifických druhů rekreace. Přesto lze na území kraje najít řadu významných přírodních i stavebních památek. V Olomouci se nachází nejvýznamnější z nich, památka UNESCO, kterou je barokní čestný sloup Nejsvětější Trojice. Slabou stránkou pak zůstává nevyužitý rekreační potenciál ubytovacích kapacit druhého bydlení (rekreační chalupy) v regionech Konice, Němčice nad Hanou, Moravský Beroun, Zlaté Hory, Javorník a Lipník nad Bečvou. Rozvoj rekreace je jednou ze základních možností posílení hospodářského rozvoje území zejména v regionech Javorník, Zlaté Hory a Hanušovicko s vysokými přírodními předpoklady rozvoje rekreace.

Zvyšováním kapacit však nesmí dojít ke snížení rekreačního potenciálu území nadměrným zatížením, zejména koncentrací nové výstavby rekreačního bydlení ve vybraných lokalitách.

10.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

V rámci aktualizace ZÚR bylo provedeno upřesnění vymezení rekreačních krajinných celků na základě zpracovaných podrobných dokumentací:

- Územní studie území se zvýšeným rekreačním potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC1 - Plumlovsko
- Územní studie území se zvýšeným rekreačním potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC2-4
- Územní studie území se zvýšeným rekreačním potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC6-12 na území Olomouckého kraje,
- Územní studie území se zvýšeným potenciálem pro rekreaci a cestovní ruch RC5 Olomoucko - jih

Za významný dokument pro rozvoj rekreace lze označit i Územní studii kulturních oblastí Olomouckého kraje jejímž cílem je upřesnění zásad k ochraně krajinného rázu a přírodních a civilizačních hodnot v území.

ZÚR ve vymezených rekreačních krajinných celcích stanovují zásady pro využití území. Uvedené zásady by měly vést kromě ochrany území před neúměrnou zátěží růstem kapacit zejména individuální rekreace i k posílení hospodářské prosperity rekreačních území (snížení nezaměstnanosti obyvatel, posílení vybavení pólů cestovního ruchu veřejnou infrastrukturou), posílení identity oby-

vatel s novými rozvojovými možnostmi a funkcemi území s konečným promítnutím do posílení soudržnosti obyvatel území.

Vliv ZÚR OK lze označit za pozitivní.

11. Hospodářské podmínky

11.1. Vybrané jevy dle ÚAP:

- registrovaná nezaměstnanost
- vzdělání obyvatel
- zaměstnanost v priméru
- ceny bytů
- vojenský prostor a plochy vojenského zájmu

11.2. Stav v území dle ÚAP

V úvodu ÚAP je zdůrazněno, že možnost hodnocení hospodářských podmínek území menších než jsou kraje jsou v současných podmínkách poměrně omezené. Především chybí regionální ukazatele hospodářského výkonu (hrubého domácího produktu, přidané hodnoty za menší územní jednotky než kraje). Nedostupné jsou i ukazatele daňového potenciálu a daňového úsilí obcí a regionu (regiony a obce neví, kolik by mohly vybrat daní a ani nerozhodují o výběru daní). Rozpočtové určení daní se řídí především počtem obyvatel obcí, jen málo souvisí s výkonem a potřebami obcí, regionu.

Dlouhodobě největším kladem Olomouckého kraje je jeho převažující poloha v centrální části Moravy s koncentrovaným osídlením v rozvojové oblasti Olomouc (Přerov, Šternberk, Prostějov) s poměrně dobrým dopravním napojením. Velmi dobrá je také vzdělanostní struktura obyvatel, kdy se kraj pohybuje na 3. pozici z hlediska zastoupení obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Nejvýraznější slabou stránkou je však úroveň tvorby HDP. Olomoucký kraj ve srovnání s jinými kraji pohyboval často na nejhorší pozici v ČR, v posledních letech je na předposlední pozici (před ekonomicky nejslabším Karlovarským krajem). V úvahu je nutno vzít i skutečnost, že ve sledovaném období od r. 1995 do r. 2008 rostly mezikrajské rozdíly v úrovni HDP, variační koeficient se zvýšil cca 1,7 krát (i po vyloučení Prahy).

Obecně vysoká je i míra nezaměstnanosti, která dlouhodobě omezuje zejména rozvoj území ORP Jeseník, Uničov, Lipník nad Bečvou, Šternberk, Přerov a Zábřeh. Nejvyšší nezaměstnanost je koncentrována zejména do spádových regionu měst Javorník, Moravský Beroun, Hanušovice, Zlaté Hory, Lipník nad Bečvou a Zábřeh (včetně VÚ Libavá). Kraj je ve srovnání s jinými kraji na předposlední až poslední pozici podle úrovně hrubých mezd. Nejhorší vývoj je v okresech Jeseník a Šumperk. Přispívá k tomu i nadprůměrné zastoupení obyvatel se základním vzděláním zejména v území ORP Konice, Mohelnice, Uničov, Šternberk a Jeseník. Dlouhodobě nízká mzdová úroveň a vysoká míra nezaměstnanosti, může v případě zvýšeného tlaku na pohyb obyvatel za prací vést k vylidňování hospodářsky slabých regionu. Proto je nutné větší využití potenciálu rozvojových oblastí na území kraje (rozvojová oblast Olomouc ve vazbě na města Přerov, Prostějov a Šternberk, a menší rozvojové oblasti Šumperk – Zábřeh – Mohelnice a Lipník nad Bečvou – Hranice), s větší podporou ostatních regionálních rozvojových oblastí, zejména Jeseník (Mikulovice).

11.3. Vlivy ZÚR na stav a vývoj v území

V rámci aktualizace ZÚR nebyly zaznamenány významnější změny vlivu ZÚR na stav a vývoj hospodářských podmínek území. Dochází k upřesnění stanovení max. výměr rozvojových ploch nadmístního významu, upřesnění jejich lokalizace na základě zpracovaných územních studií.

Hospodářské podmínky území Olomouckého kraje zůstávají zásadním problémem pro jeho dlouhodobý rozvoj. Zásadní význam mají zejména pro posílení soudržnosti obyvatel území, což je mnohdy v současnosti podceňováno. Vysoká nezaměstnanost, nízká úroveň mezd a nepříznivý absolutní, ale i relativní vývoj příjmů vytváří předpoklady pro vznik sociálního napětí v regionech,

obcích, ale i menších lokalitách (zejména velkých sídlišťích měst). ÚAP OK pracují s dostupnými podklady v této oblasti (údaje o nezaměstnanosti obyvatel jsou poměrně dostupné, výrazně absentují údaje o příjmech domácností a hospodářském výkonu menších jednotek než je kraj). V samotných ZÚR je proto akcentován význam řešení obecných hospodářských podmínek a zejména zaměstnanosti obyvatel (návrh ploch pro podnikání, infrastruktury), které tvoří základ stabilizace a posílení soudržnosti obyvatel území.

Pokud se bude i nadále rozšiřovat rozsah území, které bude vázáno ochranou přírody a budou zde stanovovány další omezující limity, bude řešení posílení hospodářského rozvoje obtížné a lze očekávat i prohlubování nepříznivých podmínek v soudržnosti obyvatel území, zejména ve specifických oblastech kraje. Vstřícný přístup dotčených orgánů zejména v oblasti ochrany přírody při hledání konsensu ve využití a provádění změn v území, je základem pro nastolení rovnováhy v oblasti udržitelného rozvoje území kraje.

Vliv ZÚR OK lze označit za neutrální až mírně pozitivní.

[zpět](#)

D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY NA VÝSLEDKY ANALÝZY SILNÝCH STRÁNEK, SLABÝCH STRÁNEK, PŘÍLEŽITOSTÍ A HROZEB V ÚZEMÍ

V rámci aktualizace ZÚR OK byla prověřena aktuálnost SWOT analýz v ÚAP a změny byly promítnuty do posouzení vlivů na silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby v území.

Označení skupin jevů-tematických okruhů:

- G** - horninové prostředí a geologie
- V** - vodní režim
- ŽP** - hygiena životního prostředí
- K** - ochrana přírody a krajiny
- D** - veřejná dopravní infrastruktura
- I** - veřejná technická infrastruktura
- SD** - sociodemografické podmínky
- B** - bydlení
- R** - rekreace
- H** - hospodářské podmínky

- *Odrážkami jsou prováděny komentáře k jednotlivým bodům SWOTT analýzy podle tematických okruhů - skupin jevů, v některých případech pro více jevů na jednu a i mimo „své“ tematické okruhy.*

D.I. VLIV NA ELIMINACI, NEBO SNÍŽENÍ HROZEB ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Z hlediska vztahu k ZÚR OK (ovlivnitelnosti ZÚR) je možno rozlišit zjištěné hrozby do 3 základních okruhů (toto členění je použito i u podkapitol D.II. a D.III.) :

Hrozby neovlivnitelné ZÚR OK – (jsou vnímány v rámci širších souvislostí, výchozích hodnocení, obecně je s nimi uvažováno jako s výchozími podmínkami území):

- G. Neřešené aktivní sesuvy mohou znehodnotit půdu pro další využití (především hospodářské) a narušit zvláště chráněná území přírody.
- ŽP. Přibývání lokálních zdrojů emisí vzhledem k přechodu řady domácností na vytápění tuhými palivy. Výrazné zhoršení ovzduší ve venkovských obcích.
- K. Zánik trvalých travních porostů v důsledku neudržování luk a pastvin – postupné zarůstání a přeměna na lesní půdní fond.
- K. Neobdělávání zemědělské půdy, zarůstání plevelem, degradace obrazu krajiny.
- K. Odlesňování, či špatný stav lesů má negativní dopad na celý ekosystém kraje, snížení retenčních schopností lesa zhoršuje průběh povodní.
- D. Vysoké ceny jízdného a nízké využívání osobní železniční dopravy, růst dopravy silniční.
- D. Rostoucí kamionová doprava představuje riziko zhoršování stavu dálnic a rychlostních silnic a omezuje jejich využitelnost.
- ŽP. Růst cen plynu a závislost na dodavatelích mimo ČR zvyšuje riziko přechodu na spalování tuhých paliv, což povede ke zhoršování stavu životního prostředí.
- ŽP. Neinformovanost v oblasti nakládání s odpady, spalování odpadu v lokálních topeništích namísto třídění a recyklace vede k růstu emisí vypouštěných do ovzduší.
- H. Vysoké procento obyvatel pouze se základním vzděláním nebo úplně bez vzdělání může vést ke zvýšení dlouhodobé nezaměstnanosti.

- H. Migrace vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do hospodářsky silnějších krajů, „odliv mozku“.
    - Přímé ovlivnění vzdělanostní struktury obyvatel kraje ZÚR je velmi omezené, podmínky vzdělanosti obyvatel je však nutno přiměřeně vnímat. K omezení migrace přispívají všechny opatření ke zvýšení atraktivity bydlení v Olomouckém kraji.
  - G. Omezení investičního rozvoje na poddolovaném území, především v obcích v pohoří Jeseníky.
  - G. Objekty se starými ekologickými zátěžemi je ohrožován zdravotní stav obyvatelstva i ŽP.
    - Ovlivnění zdravotního stavu obyvatel starými ekologickými zátěžemi je z hlediska měřítek ZÚR nepostižitelné. Pozornost je nutno tomuto jevu (podobně i poddolovaným územím) věnovat na úrovni územních plánů, podklady jsou však omezené.
  - R. Přílišná návštěvnost národních kulturních památek zatěžuje obyvatele v okolí nadměrným pohybem osob i dopravních prostředků a snižuje kvalitu jejich obytného a životního prostředí.
    - Nutno řešit konkrétní případy na úrovni těchto obcí v OK.
  - B. Degradace panelových sídlišť a různých specifických obytných oblastí, což je spojené především s koncentrací sociálně slabých a nekooperativních obyvatel a s růstem etnizace problémů bydlení.
    - V ZÚR je tato hrozba přímo uváděna, řešení je navrženo hledat v rámci programů regenerace sídlišť.
-

Hrozby omezeně ovlivnitelné ZÚR:

- V. Nebezpečí vylidňování území ohrožených povodněmi. Vysoká eroze půd v záplavových územích, ohrožení investičního rozvoje v těchto územích.
  - Obecně se ukazuje, že praktické dopady na počet obyvatel v měřítku regionů a obcí jsou poměrně malé, jedná se o jednotlivé lokality v obcích.
- B. Posilování výstavby rodinných domů vede k extenzivnímu využívání území a k větší suburbanizaci.
  - Struktura bytové výstavby odráží jak preference investorů tak i ekonomické podmínky, bohužel nastavení makroekonomických podmínek, nástrojů využití území je neúčinné, umožňující extenzivní rozvoj. ZÚR formuluje postup stanovení přiměřeného návrhu nové bytové výstavby v obcích.
- H. Nízká úroveň HDP se promítne i do ostatních oblastí a rovněž i diferencovaně v území, což způsobí prohloubení hospodářských disparit.
  - Nízká úroveň HDP v OK je uváděna jako zásadní argument podporující potřebu zvýšení nabídky ploch pro podnikání a posílení veřejné infrastruktury.
- V. Přímé vypouštění odpadních vod do vodních toků zvyšuje znečištění povrchových vod.
  - ZÚR stanovují zásady pro čištění odpadních vod
- SD. Deformace věkové struktury obyvatel ve vybraných lokalitách, výhledově navazující úbytky počtu obyvatel.
  - Zvyšování obecné atraktivity bydlení v ZÚR vytváří podmínky pro stabilizaci obyvatel, zlepšení migračních sald. Navazující problémy vývoje věkové struktury podmiňuje do značné míry vývoj počtu obyvatel. Vyvolané potřeby lokalizace sociálně zdravotních zařízení nemají plošné dopady v měřítku ZÚR, je jim potřeba věnovat pozornost zejména na úrovni územních plánů obcí.
- B. Nízká výstavba nových bytů zvyšuje jejich ceny i ceny starších bytů a podílí se takto na migraci obyvatel mimo území kraje.
  - Pro přiměřené posílení výstavby nových bytů vytváří ZÚR nepřímou územní, technické, ale i širší předpoklady. Samotná migrace má však původ zejména v málo atraktivních hospodářských podmínkách kraje.

- D. Rozvoj vojenských letišť s umístěním stíhacího letectva by mohl znamenat omezení investičního rozvoje v prostorech ochranných pásem letišť.
- D. Rušení letišť by mohlo negativně ovlivnit atraktivitu území z hlediska zahraničních investorů.
- SD. Ohrožení sociální stability území nezaměstnaností. Prohlubování regionálních disparit.
- H. Dlouhodobě nízká mzdová úroveň může v případě zvýšeného tlaku na pohyb obyvatel za prací vést k vyliďování regionu.
- Nezaměstnanost a nízká mzdová úroveň představují základní omezení rozvoje celého kraje, dopadající zejména na území specifických oblastí, ZÚR výrazně definuje a akcentuje tyto problémy a navrhuje zásadní zlepšení podmínek pro hospodářský rozvoj kraje.
- B. Ve spojení s odlivem obyvatelstva hrozí zánik trvalého bydlení v menších obcích, především mimo rekreační oblasti.
- V posledních letech, s rozvojem suburbanizačních procesů a růstem automobilizace, se projevují tendence ke zlepšení, ZÚR dále zlepšuje podmínky zejména v oblasti veřejné infrastruktury.
- R. Nadměrná koncentrace nové bytové výstavby v rekreačních územích, která slouží pouze k sezónnímu využití a která tak mnohdy ohrožuje i vlastní rekreační potenciál.
- V ZÚR je požadováno přiměřené řešení na úrovni územních plánů, obecně by mělo být zakomponováno do úplných bilancí obyvatel a bydlení, nezbytných zejména v rekreačních územích.

Hrozby ovlivnitelné ZÚR :

- G. Plošné a neregulované provádění těžby zejména v lokalitách s vysokou koncentrací ložisek, naruší ráz krajiny a může ohrozit životní prostředí i zdroje podzemních vod.
- G. Některá významná ložiska stavebních surovin jsou soustředěna v oblastech CHKO.
- V ZÚR se stanovují pravidla pro exploataci ložisek zejména se zaměřením na území s vysokou koncentrací stávající a navrhované těžby. Jsou stanoveny podmínky i pro konkrétní případy. Zároveň je potřeba mít na paměti i význam těžby pro posílení hospodářských podmínek území, zejména ve specifických oblastech .
- V. Nedostatek vodních ploch zhoršuje možnosti zadržování vody při povodních, nebo v dobách sucha.
- V. Nízká soběstačnost obcí z hlediska vlastních zdrojů vody vyžaduje budování a provozování skupinových vodovodů.
- V. Při budování vodních cest dojde k nevratným změnám v území, ve vodním režimu i v celém ekosystému.
- V ZÚR jsou plně vnímány a posuzovány vlivy jednotlivých záměrů (vodní cesta, příprava a stabilizace rozsahu lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod, apod.) na ochranu přírody, krajiny. ZÚR posilují ochranu území s podzemními zdroji pitné vody a navrhuji rozšíření vzájemného propojení skupinových vodovodů.
- D. Výstavba nových silnic a obchvatů obcí stejně jako odstavných ploch a garáží.
- D-ŽP. S výstavbou dalších silnic a dálnic poroste procento obyvatel zasažených emisemi.
- D-ŽP Přibývání obcí s vysokým znečištěním ovzduší z důvodu rostoucí silniční dopravy.
- Dopravní řešení v ZÚR sledují cíl stabilizovat trasy transitní dopravy, vést ji mimo plochy bydlení a tím i snížit vlivy měrných emisí z dopravy.
- D. Vzhledem k parametrům trasy VRT (poloměry oblouku, sklonitost apod.) dochází při budování trasy ke střetu prakticky se všemi limity, které se v tomto prostoru nacházejí.
- D. Vedení trasy I/44 přes CHKOJ. Tento prostor je zároveň i ptáčím územím (NATURA 2000).
- ZÚR navrhuji pro sil. I/44 řešení tunelovou variantou, která je šetrnější k limitům než úprava trasy v povrchovém profilu. ZÚR upravují trasu VRT s cílem minimalizovat negativní vlivy v dotčeném území

SD. Pokračující úbytek počtu obyvatel způsobený zejména migrací obyvatel, úbytky počtu obyvatel sídlišť a odlehlých venkovských obcí.

- Návrhy ZÚR zejména v oblasti dopravy a infrastruktury zvyšují atraktivitu bydlení v těchto oblastech.

H. Malý počet rozvojových ploch neumožňuje lokalizaci nových investic, což má dopad na ekonomický rozvoj kraje i zaměstnanost.

- ZÚR stabilizuje podmínky vzniku rozvojových ploch pro podnikání na přiměřené úrovni (s ohledem na lokalitu, nezaměstnanost regionu, dopravní předpoklady atd.). ZÚR vymezují rozvojové oblasti, ve kterých bude vznik rozvojových ploch pro podnikání podporován. Zároveň posiluje úlohu rozvojových os stabilizací jejich polohy a zlepšením parametrů dopravních cest.

[zpět](#)

D.II. VLIV NA POSÍLENÍ SLABÝCH STRÁNEK ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Slabé stránky neovlivnitelné ZÚR :

K. Jen cca desetina obcí má na svém území registrované významné krajinné prvky.

ŽP. Na území skoro poloviny obcí se nacházejí objekty se starými ekologickými zátěžemi.

K. Nízký výskyt trvalých travních porostů, což snižuje ekologickou stabilitu území.

D. Míra automobilizace je v kraji podprůměrná, snižuje to mobilitu obyvatel.

ŽP. Sběrný a sběrné dvory nejsou lokalizovány v menších obcích.

- Je předmětem řešení v ÚP

ŽP. V kraji nejsou lokalizovány spalovny tuhého komunálního odpadu, což vede k ukládání odpadu na skládky.

- Je předmětem řešení v ÚP

K. Území kraje pokrývá poměrně velká výměra orné půdy (> než je celorepublikový průměr).

SD. Pokles počtu obyvatel uvnitř měst.

- Je předmětem řešení v ÚP, možnosti řešení jsou však velmi omezené

SD V porovnání s celostátním průměrem má Olomoucký kraj u obou pohlaví nižší střední délku života a v období 1993 – 2008 ze všech krajů se nejméně prodloužila střední délka života žen.

B. Mírné zaostávání vybavenosti bytů ústředním nebo etážovým topením, zejména v okrajových územích.

SD. Téměř pětina obyvatel kraje nemá žádné, nebo pouze základní vzdělání.

SD. Ve městech klesá podíl dětí.

SD. Roste podíl obyvatel v poproduktivním věku.

Slabé stránky omezeně ovlivnitelné ZÚR:

ŽP. Zhoršující se kvalita ovzduší především ve větších městech.

ŽP. Roste počet liniových zdrojů emisí, především z dopravy.

ŽP. Velké procento obyvatel je zatíženo nadlimitními hodnotami některé ze znečišťujících látek

- Jedná se o obecnou tendenci posledních let s omezenou možností ovlivnění lokalizace zdrojů znečištění a nové zástavby (s výjimkou vybraných komunikací). Výraznější možnosti řešení existují na úrovni jednotlivých územních plánů. ZÚR upravují navržené dopravní koridory převážně s cílem zvětšení vzdálenosti od ploch bydlení.

SD. Pokles počtu obyvatel z hlediska krátkodobé i dlouhodobé změny jejich počtu.

SD. Pokles počtu obyvatel v území ORP Konice, Přerov, Šumperk (Hanušovicko), dlouhodoběji se pokles projevuje i na Prostějovsku.

Pokles počtu obyvatel v regionech je ZÚR omezován zlepšováním jejich atraktivity, zejména hospodářských podmínek území (ve specifických oblastech).

K. Nízký stupeň přirozenosti a špatný zdravotní stav lesů. Pozměněná druhová skladba ve prospěch smrku.

- Probíhající postupná přeměna nevhodných porostů je dlouhodobý proces, protože velká část lesnatých území OK má vysokohorský charakter se ztíženými přírodními podmínkami.

H. Druhá nejnižší relativní úroveň HDP v rámci ČR.

H. Kraj je dlouhodobě na třetím až pátém (nejhorším) místě v nezaměstnanosti v rámci krajů ČR.

H. Vysoký podíl vyjíždějících za prací.

H. Kraj je z hlediska vývoje průměrné hrubé měsíční mzdy na předposlední až poslední pozici.

- Úroveň HDP, nezaměstnanost a nízká mzdová úroveň představují základní omezení rozvoje celého kraje, dopadající zejména na území specifických oblastí, ZÚR výrazně definuje tyto problémy a navrhuje zlepšení podmínek pro hospodářský rozvoj kraje.

B. Podprůměrná intenzita nové bytové výstavby v letech 2001–2007.

- Je předmětem řešení v ÚP.

Slabé stránky ovlivnitelné ZÚR:

I. Dosti vysoká závislost na vnějších zdrojích energie.

- ZÚR řeší deklaraci podpory využití alt.zdrojů energie (biomasa, výsadba energetických rychle rostoucích dřevin, omezeně i větrná a solární energie, apod.)

V. Podprůměrný rozsah vodních ploch ve vztahu k jiným krajům.

V. V kraji je značný rozsah záplavových území a vysoké procento obyvatelstva ohroženého povodněmi. Krajina má sníženou retenční schopnost.

- ZÚR upřesňuje vymezení území pro lokality vhodné pro akumulaci povrchových vod a doplňují nová protipovodňová opatření - navrhuje se suché nádrže, vymezuje se území vhodné pro lokalizaci protipovodňových opatření - Mohelnická brázda)

D. Více než třetina obyvatel žije v prostorech ochranných pásem letišť.

D. Pouze třetina obcí má návaznost na železniční stanici či zastávku.

D. Málo obcí i obyvatel má přímou návaznost na železniční koridory.

- stávající železniční síť je dostatečně „hustá“. Geomorfologie a zatížení území limity umožňuje další racionální obsluhu území pouze v kombinaci železniční>autobusová doprava.

R. Nevyužitý rekreační potenciál ubytovacích kapacit druhého bydlení (rekreační chalupy) v regionech Konice, Němčice, Moravský Beroun, Zlaté Hory, Javorník a Lipník nad Bečvou.

- Možnosti rozvoje rekreace a ubytovacích kapacit se v ZÚR promítly do stanovení podmínek v rekreačních krajinných celcích. Předpoklady rozvoje rekreace jsou obecně posilovány.

H. Nízký počet obcí s rozvojovými plochami.

- ZÚR neurčuje počet rozvojových ploch. ZÚR stabilizuje podmínky vzniku rozvojových ploch pro podnikání na přiměřené úrovni (s ohledem na lokalitu, nezaměstnanost regionu, dopravní předpoklady atd.). ZÚR vymezuje rozvojové oblasti, ve kterých bude vznik rozvojových ploch pro podnikání podporován. Zároveň posiluje úlohu rozvojových os stabilizací jejich polohy a zlepšením parametrů dopravních cest.

[zpět](#)

D.III. VLIV NA VYUŽITÍ SILNÝCH STRÁNEK A PŘÍLEŽITOSTÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Silné stránky a příležitosti neovlivnitelné ZÚR :

- G. Malý podíl poddolovaných území z celého území kraje.
- G. Existence řady ložisek nerostných surovin nadmístního významu.
- G. Velké množství CHLÚ na území Olomouckého kraje vytváří předpoklady pro další rozvoj těžby.
- ŽP. Velmi malá část zastavěného území je v oblastech s vysokým rizikem výskytu radonu.
- K. Velký podíl lesů v porovnání s celorepublikovým průměrem.
- K. Využití zemědělské půdy k produkci biopaliv.
- SD. Možnost zastavení úbytku obyvatel kraje zvýšením salda migrace se zahraničím.
- SD. Vzhledem k mírně nadprůměrnému podílu dětí lze předpokládat pomalejší proces všeobecného stárnutí populace.
- B. Celkově nadprůměrná intenzita přírůstku nových bytů v RD v období 1991–2001.
- B. Podprůměrný podíl bytů v panelových domech.
- I. Výhledové rozšiřování využití centrálních zdrojů tepla ve větších městech.
- R. Rozvoj zimní rekreace v obcích s lyžařskými vleky nebo lanovkami.

Silné stránky a příležitosti omezeně ovlivnitelné ZÚR:

- V. Poměrně vysoký rozsah CHOPAV ukazuje na velké zásoby podzemních vod, které jsou podmínkou soběstačnosti kraje v zásobování pitnou vodou.
- K. Nadprůměrná rozloha nadregionálních biocenter.
- K. CHKO a přírodní parky vytvářejí dobrý potenciál pro rozvoj rekreace a cestovního ruchu.
- SD. Růst počtu obyvatel v atraktivních obcích v příměstských regionech (okolí Olomouce, částečně i Prostějova a Šumperku) a v obcích s rekreačními funkcemi.
  - ZÚR pojímají suburbanizaci jako rozporuplný proces, který je v zásadě pozitivní – pokrývá objektivní poptávku po kvalitním bydlení, přitom je však nutno respektovat racionální omezení tohoto rozvoje – spojená jak s ochranou životního, tak rozvojem veřejné infrastruktury a optimálním využitím disponibilních ploch.
- H. Existence letišť u všech větších měst je předpokladem pro příchod zahraničních investic.
  - ZÚR zohledňuje zejména v rozvojové oblasti RO 1.
- H. Relativní zlepšení nezaměstnanosti ve srovnání s ostatními kraji ČR.
- I. Vysoký stupeň plynofikace obcí a domácností v kraji.
- ŽP. Rozvoj plynofikace.
- ŽP. Vyšší využití obnovitelných zdrojů energie.
  - ZÚR stanovují zásady pro využití obnovitelných zdrojů a deklarují jejich podporu
- ŽP. Výstavba čistíren odpadních vod v obcích.
- G. Po vytěžení dobývacích prostor stavebních surovin mohou na některých z těchto míst vzniknout vodní nádrže, které mohou být využity k rekreačním účelům.
- R. Nadprůměrný rekreační potenciál koncentrovaný především do oblasti Jeseníku.
  - Využití rekreačního potenciálu území Jeseníků je ZÚR pojímáno komplexně, zejména s ohledem na posílení hospodářských podmínek území (specifické oblasti) při zachování rekreačních předpokladů území a kvalitního životního prostředí.

Silné stránky a příležitosti ovlivnitelné ZÚR:

- G. Velké množství CHLÚ umožňuje další rozvoj těžby, což může mít pozitivní dopad na ekonomiku kraje.
  - ZÚR zohledňuje v přiměřeném rozsahu.
- V. Většina obyvatel je napojena na veřejný vodovod, i když většina obcí nemá vlastní centrální zdroj pitné vody.
- V. Stav napojení obyvatel na ČOV je nad průměrem ČR.
- V. V rámci CHOPAV je možné najít další využitelné zdroje vody.
- V. Navrhované vodní nádrže mohou zlepšit situaci v zásobování kraje vodou i zvýšit rekreační potenciál a zároveň i snížit vlivy povodní.
  - ZÚR tuto skutečnost zohledňuje, konečný rozsah vodních nádrží bude závislý na dokončení dokumentů s republikovým významem.
- ŽP. Na území kraje není žádné úložiště jaderného odpadu, ani se žádné neplánuje.
- ŽP. Na území kraje není žádná jaderná elektrárna, nezasahuje do něj žádné bezpečnostní pásmo.
- D. Dobrá dopravní obslužnost dálnicemi a rychlostními silnicemi pro většinu obyvatel kraje.
- D. Dobrá dopravní obslužnost silnicemi I. třídy pro většinu obyvatel kraje.
- D. Území kraje je dostatečně pokryto letišti.
- D. Rekonstrukce hlavních železničních tratí a rozšiřování sítě železničních koridorů včetně budování vysokorychlostních tratí.
- D. V obcích s napojením na silnice I. třídy lze očekávat rozvoj ekonomických aktivit i bydlení.
- I. Plynofikace území jako předpoklad pro investiční rozvoj s udržením dobrého stavu ŽP.
- H. Vybudováním vodních cest lze podpořit ekonomický rozvoj území.
  - ZÚR akceptuje a vymezuje území k ochraně pro budoucí realizaci tohoto záměru. Současně se i vnímá konfliktnost tohoto záměru ve vztahu k velkým zásahům do chráněných částí přírody. Tato příležitost pro Olomoucký kraj ještě bude dále posuzována.

[zpět](#)

D.IV. VLIV NA STAV A VÝVOJ HODNOT ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Při hodnocení vlivu ZÚR na stav a vývoj hodnot řešeného území je vycházeno ze základního členění na přírodní, kulturní a civilizační hodnoty, přitom je vnímána jejich spojitost a podmíněnost včetně vlastní územní diferenciaci na území Olomouckého kraje.

Velký význam pro ochranu hodnot v území má pravidelná aktualizace Územně analytických podkladů Olomouckého kraje. Zde se soustřeďují všechny ochranné zájmy vyplývající jak z legislativy, tak i z rozhodnutí a také i nové požadavky na ochranu hodnot v území.

Přírodní hodnoty:

- životní prostředí, přírodní krajina
- přírodní zdroje (nerostné bohatství, vodní zdroje, zdroje přírodních léčivých vod a přírodních minerálních vod, energetické obnovitelné zdroje)

Kulturní hodnoty

- nemovité kulturní památky
- památková území
- místa archeologických nálezů a nalezišť
- urbanistické a architektonické dědictví
- kulturní tradice

Civilizační (antropogenní) hodnoty:

- osídlení (struktura osídlení, stabilita osídlení, soudržnost obyvatel území).
- hospodářské podmínky (zaměstnanost obyvatel, územní podmínky pro podnikání, veřejná infrastruktura).

Aktualizace ZÚR dále posiluje podmínky pro stabilizaci a rozvoj civilizačních hodnot území. Pozitivní vliv na stav a vývoj hodnot v území je realizován zejména:

- stabilizací a upřesněním rozvojových oblastí a os a specifických oblastí
- vymezením ploch a koridorů veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability a územních rezerv nadmístního významu.
- k zajištění ochrany a zachování kulturního dědictví, krajinného rázu a přírodních hodnot se v aktualizaci ZÚR vymezují tato cenná kulturně historicky významná území jako oblasti s přírodně krajinářskými úpravami, s vysokým krajinným, památkovým a přírodním potenciálem (dále v textu kulturní krajina oblasti-KKO.):
  - kulturní krajina oblasti Moravská brána (ozn. KKO1);
  - kulturní krajina oblasti Čechy pod Kosířem (ozn. KKO2);
  - kulturní krajina oblasti Nové Zámky (ozn. KKO3);
  - kulturní krajina oblasti Žádlovicko (ozn. KKO4);
  - kulturní krajina oblasti Jesenická kotlina (KKO 5);
  - kulturní krajina oblasti Hanušovická vrchovina (KKO6);
  - kulturní krajina oblasti Březná (KKO7);
  - kulturní krajina oblasti Svatý Kopeček (KKO8).
  - kulturní krajina oblasti Čelní svahy Nízkého Jeseníku a Oderských hor (KKO9)
  - kulturní krajina oblasti Žulová (KKO10)
  - kulturní krajina oblasti Rychlebské hory - Javorník (KKO11)pro tyto KKO se stanovují podmínky upravující možnosti situování některých druhů staveb, které by mohly narušit krajinný ráz.

Vliv vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí na hodnoty území

Přírodní hodnoty:

Aktualizace ZÚR v zásadě akceptuje vymezení rozvojových oblastí a os a specifické oblasti z PÚR ČR 2008, přitom však v maximální míře přebírá i původní vymezení v ZÚR OK. Plošně došlo ke zvětšení rozvojové oblasti RO1, označené jako OB8 v PÚR ČR 2008. Tj. došlo k připojení obcí RO4 Uničov-Litovel k rozvojové oblasti OB8, dále připojení vybraných obcí z původních rozvojové osy OS9 a funkčně souvisejících obcí - tj. obcí Křelov-Břuchotín, Skrbeň, Příkazy, Náklo, Červenka, Haňovice, Litovel, Uničov, Šternberk, Štarnov, Horka nad Moravou, Liboš, Štěpánov, Slatinice. Zejména z důvodu ochrany půdního fondu, ale i ochrany krajiny a podmínek životního prostředí nebylo provedeno „mechanické“ rozšíření rozvojové oblasti na celé správní území ORP Olomouc. Posílení centrálního sídelního prostoru do značné míry odpovídá jeho rozvojovým možnostem (zejména dopravním), ale i tradičnímu historickému pojetí centrálního sídelního prostoru Moravy.

Vzhledem k tomu, že vymezení rozvojových oblastí sleduje vymezení rozvojových os a tyto akceptují průběh historicky založených dopravních tras a sledují i rozložení obyvatelstva v území (struktura osídlení a hustoty osídlení), je velmi pravděpodobné, že se nebude vždy možné vyhnout území, které bude podléhat ochraně (chráněná část přírody, ochrana kvalitní půdy, ochrana lesa, nerostných surovin, apod.). Je to dáno dosti velkými pokrytími území kraje ochrannými zájmy a geomorfologií terénu. To neznamená, že při zpracování podrobné dokumentace nebude hájena povinnost vyčerpat všechny dostupné možnosti vedoucí k ochraně hodnot, případně pokud nebude jiné řešení, bude hledána v území kompenzace za vzniklé újmy v území.

Kulturní hodnoty:

Cenné části krajiny (KKO) s kumulací zachovalých segmentů jak krajiny, tak i původního osídlení stanovují ZÚR OK zásady pro umístování vybraných druhů staveb. Pro situování staveb větrných elektráren a dalších staveb je staveno akceptovat zpracované:

- Územní studie - Větrné elektrárny na území Olomouckého kraje,
- Územní studie kulturních oblastí Olomouckého kraje

Kulturní památky nacházející se v sídlech, by neměly být řešením ZÚR dotčeny (ZÚR nezasahuje svým řešením do zastavěných částí sídel, vzhledem k tomu že podrobnější prověření možnosti provádění změn v území, pokud nejsou nadmístního významu, již jednoznačně náleží územním plánům).

Civilizační (antropogenní) hodnoty:

Aktualizace ZÚR naplňuje základní cíle původních ZÚR. Základním výchozím cílem je další optimalizace polycentrické sídelní struktury Olomouckého kraje. Není předpokládána podpora pásového, nebo rozptýleného osídlení. Tento přístup umožňuje zlepšení podmínek pro kvalitní životní prostředí, zachování prostupnosti krajiny nejen s ohledem na zájmy ochrany přírody, ale i propojení zastavěných území (sídel). Omezení zástavby jsou mimo jiné předpokládány při využití rekreačních území – rekreačních krajinných celků.

Základem pro stabilizaci osídlení na úrovni ZÚR je vymezení a upřesnění rozvojových oblastí, os a specifických oblastí, definování jejich funkcí, možností využití v návaznosti na politiku územního rozvoje. Současně jsou stanoveny zásady pro ÚP v oblasti optimálního návrhu nové bytové výstavby v obcích a vytvoření přiměřených plošných a technických předpokladů.

Vytvoření stabilních podmínek v osídlení nepřímo pozitivně ovlivní rozvoj osídlení (demografický vývoj). Na druhé straně nelze zapomínat na zásadní podmíněnost dalšího vývoje hospodářskými podmínkami kraje, které jsou hodnoceny jako podprůměrné, do značné míry omezující rozvoj kraje. Zlepšení hospodářských podmínek je realizováno zejména podporou podnikání (návrhem podmínek lokalizace ploch pro podnikání) a návrhem veřejné infrastruktury.

Oživení rozvoje v území generuje vyšší prostředky pro ochranu hodnot, zároveň vyšší využití území a větší rozsah změn v území může negativně ovlivnit jak kulturní, tak i přírodní hodnoty a narušit i vlastní civilizační hodnoty (např. atraktivitu bydlení). Vlastní ochrana hodnot v území je ovšem řešitelná v územních plánech.

Vliv vymezení ploch a koridorů veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability a územních rezerv nadmístního významu na hodnoty území

ZÚR mohou ovlivnit hodnoty pouze nepřímo. ZÚR vymezují koridory zejména pro umístění liniových staveb a zároveň definují využití a význam takto vymezeného koridoru, popř. plochy. Z průběhu trasy koridoru o šířce cca 200-600m zobrazeném v měřítku 1 : 100 000 nelze dovodit, že vždy bude dotčen např. zájem ochrany přírody. Při zpracování podrobné dokumentace vzniká dostatek prostoru pro vyhledání vhodného průběhu trasy dopravní nebo technické infrastruktury. Lze zároveň i konstatovat, že takto vymezené koridory nabízí dostatek prostoru pro variantní řešení, ze kterých může vzejít optimální (konsensuální) trasa nové stavby.

Dovodit již v současné době vliv územních rezerv na hodnoty území by bylo velmi předčasné a nemusela by to být vhodná konstrukce posloupnosti dějů, ke kterým vůbec nemusí dojít. Smyslem vymezení územních rezerv dle stavebního zákona je prověřit budoucí využití území. Výsledkem prověření může být jak odstoupení od ochrany takto vymezeného území, tak i jeho změna co do velikosti a polohy a při řešení bude nutné vždy sledovat cíl, minimalizovat zásahy popř. ovlivnění hodnot v území, pokud se budou v blízkosti nacházet.

Při citlivém vymezení ploch pro realizaci ÚSES, lze vždy docílit posílení významu hodnot v území a to zejména v oblasti krajinného rázu a posílení ekologické stability území. ÚSES při své realizaci v území hodnoty posiluje a umocňuje jejich význam (vhodně navržený ÚSES v krajině, kde je do-

minantou je nemovitá kulturní památka obklopená scelenými lány orné půdy, může význam a optický vjem umocnit). Upřesnění průběhu ÚSES v území obcí je již věcí ÚP. Nutno ovšem konstatovat, že ÚSES může lokálně i snížit hodnoty civilizační (ztíží využití území, omezí rozvoj, zkomplikuje vyhledávání tras pro liniová vedení inženýrských sítí a silnic, apod.). V měřítku celkového přínosu pro území je však tento negativní vliv řešitelný a je menšinový co do vztahu k posílení hodnot v území.

[zpět](#)

E. VYHODNOCENÍ PŘÍNOSU ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE K NAPLNĚNÍ PRIORITY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území stanovuje PÚR ČR 2008 (dále jen PÚR), která byla schválena usnesením vlády č. 929 ze dne 20. 7. 2009. Vyhodnocení přínosu ZÚR OK k naplnění priorit:

(14) *Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice. Tato území mají značnou hodnotu, např. i jako turistické atraktivity. Jejich ochrana by měla být provázána s potřebami ekonomického a sociálního rozvoje v souladu s principy udržitelného rozvoje. V některých případech je nutná cílená ochrana míst zvláštního zájmu, v jiných případech je třeba chránit, respektive obnovit celé krajinné celky. Krajina je živým v čase proměnným celkem, který vyžaduje tvůrčí, avšak citlivý přístup k vyváženému všestrannému rozvoji tak, aby byly zachovány její stěžejní kulturní, přírodní a užité hodnoty.*

ZÚR OK vymezují v území krajinné celky (krajinné typy), ve kterých stanovují zásady pro využití a uspořádání území. Vymezení akceptuje historickou strukturu osídlení a zohledňuje geomorfologii a charakteristické krajinné znaky. K zajištění ochrany a zachování kulturního dědictví, krajinného rázu a přírodních hodnot v krajině vymezují ZÚR cenná kulturně historicky významná území jako oblasti s přírodně krajinářskými úpravami, s vysokým krajinným, památkovým a přírodním potenciálem (dále v textu kulturní krajina oblasti - KKO). Pro rozhodování v území jsou pro jednotlivé KKO stanoveny zásady k ochraně hodnot v území. Pro části území kraje ve kterých se projevují problémy v oblasti hospodářského rozvoje a zejména sociální soudržnosti obyvatel území se vymezují specifické oblasti, pro které se stanovují úkoly jejichž cílem je vytvoření vyvážených podmínek pro udržitelný rozvoj.

Aktualizace ZÚR upřesňuje vymezení specifických oblastí (změna výkresu B.2., kap.A.3.) a rozšiřuje území kulturní krajiny oblastí (změna výkresu B.6., kap.A.5).

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

(15) *Předcházet při změnách nebo vytváření urbánního prostředí prostorově sociální segregaci s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel. Analyzovat hlavní mechanismy, jimiž k segregaci dochází, zvažovat existující a potenciální důsledky a navrhnout při územně plánovací činnosti řešení, vhodná pro prevenci nežádoucí míry segregace nebo snížení její úrovně.*

ZÚR respektují a v řešení dále upřesňují vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os z PÚR ČR. Ve vymezených osách a oblastech se navrhuje posílení zejména dopravní infrastruktury a podporuje se vznik rozvojových ploch nadmístního významu.

Pro zamezení prohlubování disproporcí v částech území s nevyváženými podmínkami pro udržitelný rozvoj území, ZÚR přebírají a upřesňují vymezení specifických oblastí z PÚR ČR. ZÚR vymezují další specifické oblasti ve kterých se na základě analýzy provedené v ÚAP projevuje nevyváženost podmínek pro udržitelný rozvoj území. Ve všech specifických oblastech ZÚR stanovují úkoly, jejichž cílem je vytvoření podmínek pro hospodářský rozvoj a posílení soudržnosti obyvatel území. Podmínky se stanovují diferencovaně na základě zjištěných limitů využití území a ochrany hodnot území.

Aktualizace ZÚR upřesňuje vymezení specifických oblastí (změna výkresu B.2., kap.A.3.), rozvojových os a oblastí (změna výkresu B.1., kap. A.2.) a uvádí je do souladu s PÚR ČR 2008. Zmenšení vymezení specifické oblasti SOB3 s ohledem na její změněné vymezení v PÚR ČR 2008 - pouze na jižní část, tj. vypuštění severní části není provedeno s ohledem na kritické hospodářské podmínky území, zejména severní části ORP Jeseník (od Javornicka po Zlatohorsko). Aktuální míra nezaměstnanosti v regionu je stále velmi vysoká.

Obce v západní část území ORP Prostějov – tj. obce Bousín, Buková, Drahany, Malé Hradisko, Niva, Otinoves, Protivanov, Rozstání, Krumsín, Myslejovice, Plumlov, Prostějovičky, Ptení, Stínava, Vícov hraničí s vojenským újezdem Březina převážně vykazují značné problémy v zaměstnanosti a sociálně ekonomické oblasti. Přesto, že Plumlov a Vícov vykazují příznivé ukazatele o bytové výstavbě, doporučuje se na toto území nahlížet jako na jeden funkční celek a přiřadit ho mezi specifické oblasti Olomouckého kraje.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (16) *Při stanovování způsobu využití území v územně plánovací dokumentaci dávat přednost komplexním řešením před uplatňováním jednostranných hledisek a požadavků, které ve svých důsledcích zhoršují stav i hodnoty území. Při řešení ochrany hodnot území je nezbytné zohledňovat také požadavky na zvyšování kvality života obyvatel a hospodářského rozvoje území. Vhodná řešení územního rozvoje je zapotřebí hledat ve spolupráci s obyvateli území i s jeho uživateli a v souladu s určením a charakterem oblastí, os, ploch a koridorů vymezených v PÚR ČR.*

ZÚR v souladu s ÚAP OK - rozbořem udržitelného rozvoje území, cílový stav po realizaci zásad územního rozvoje navrhuje opatření pro vyřešení problémových území jak jsou zjištěny v analýze vyváženosti vztahů územních podmínek (srovnání tří pilířů udržitelného rozvoje). Řada navrhovaných opatření vyplývajících z ÚAP ZÚR již obsahují (např. řešení problémů v oblastech Javornicka, Úsovka, Moravskobrounska, Konicka, Pobečví), některé problémy jsou zatím evidovány a bude možné navrhnout jejich řešení až po definitivním rozhodnutí o redukci rozsahu LAPV (akt. ZÚR již řadu návrhů na zrušení, popř. převedení mezi suché nádrže obsahuje) vzhledem k velkému rozsahu vázanosti území a tím i znemožnění rozvinutí některých jiných funkcí v území (Hanušovicko). Problémy Javornicka a jejich řešení bude i nadále závislé na realizaci kapacitního dopravního propojení s vnitrozemím kraje. Řešení tohoto problému je stále vázáno na vyřešení střetů s ochranou přírody. Převedení dopravního propojení ze silnice I/44 na zkapacitněnou silnicí vedoucí přes Hanušovicko je pouhým přenesením problémů z jedné lokality do lokality druhé, přičemž výsledek bude stejný (Ramzovské nasunutí, chráněné části přírody, střety s jinými záměry v oblasti akumulace pitné vody, složitá geomorfologie a koordinace s železniční tratí). Přínosem by zde mohl být rozvojový impuls pro tuto část specifické oblasti SOB3.

Aktualizace ZÚR upřesňuje vymezení rozvojových os a rozvojových oblastí včetně vymezení lokalit vhodných pro umístění rozvojových ploch nadmístního významu (jejich lokalizace byla provedena na základě prověření územními studii - viz. výkres B.6. a B.1). Na rozvojové osy jsou vázané návrhy na zlepšení (upřesnění vymezení koridoru) dopravní infrastruktury.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (17) *Vytvářet v území podmínky k odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn lokalizací zastavitelných ploch pro vytváření pracovních příležitostí, zejména v regionech strukturně postižených a hospodářsky slabých a napomoci tak řešení problémů v těchto územích.*

Aktualizace ZÚR na základě zpracovaných územních studií vymezuje lokality pro situování rozvojových ploch nadmístního významu a současně vzhledem k ochraně zemědělské půdy a dalším limitům využití území, stanovuje max. velikostní limity (viz. změna výkr. B.6. a kap. A.2.).

Zvýšení rozsahu těchto ploch lze provést pouze na základě aktualizace ZÚR OK. Studie prokázaly rezervy v možnosti dalšího rozšíření navržených ploch. Vzhledem k reálným možnostem vstupu nových „velkých“ investorů a zejména vzhledem k ochraně kvalitní zemědělské půdy byl rozsah limitován a část ploch byla zahrnuta mezi plochy územních rezerv. Plošné limity je možno z hlediska rozvoje podnikání i využití území považovat v současnosti za přiměřené, zajišťující rovnováhu jak z hlediska rozvoje hospodářských podmínek území tak i ochrany podmínek životního prostředí (zejména půdního fondu).

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (18) *Podporovat polycentrický rozvoj sídelní struktury. Vytvářet předpoklady pro posílení partnerství mezi městskými a venkovskými oblastmi a zlepšit tak jejich konkurenceschopnost.*

Deklarovaná zásada polycentrického osídlení v ZÚR vychází z předpokladu:

- urbanistické efektivity koncentrické zástavby ve srovnání se zástavbou rozptýlenou
- požadavků na zajištění ochrany přírodní krajiny a její prostupnosti, které je v rozporu se zástavbou pásovou např. v návaznosti na liniovou veřejnou infrastrukturu (její efektivnější využitelnost)

ZÚR stanovují zásady pro zachování sídelní struktury a vymezují úkoly pro ÚP (kap.A.8.2.) v oblasti územního rozvoje obcí, rozvoje rekreace a ochrany hodnot včetně ochrany krajinného rázu.

Aktualizace ZÚR významně nemění stanovené zásady v platných ZÚR. Prohlubuje se ochrana hodnot v území a rekreační využití území (RKC). Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

(19) *Vytvářet předpoklady pro polyfunkční využívání opuštěných areálů a ploch (tzv. brownfields průmyslového, zemědělského, vojenského a jiného původu). Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy). Cílem je účelné využívání a uspořádání území úsporné v nárocích na veřejné rozpočty na dopravu a energie, které koordinací veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území omezuje negativní důsledky suburbanizace pro udržitelný rozvoj území.*

ZÚR stanovují v kap. A.2. a A.8. požadavky na:

- racionální využití zastavěného území a omezení záboru zemědělské půdy včetně podpory ve využití nevyužitých stávajících výrobních areálů a areálů opuštěných MO
- ochranu krajiny před nevhodnými zásahy
- opodstatněné vymezování nových zastavitelných ploch pro bydlení opřené o reálnou demografickou prognózu vývoje počtu obyvatel a jejich potřeb

Aktualizace ZÚR nemění stanovené zásady v platných ZÚR. Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní. Upřesňují se zásady pro max. zátěž území z hlediska cestovního ruchu a rekreace jako alternativy pro posílení hospodářského rozvoje v územích která jsou nadměrně zatížená ekologickými limity.

(20) *Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření. S ohledem na to při územně plánovací činnosti, pokud je to možné a odůvodněné, respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí krajiny i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích, zvyšování a udržování rozmanitosti venkovské krajiny. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové charakteristiky a typy krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.*

ZÚR stanovují zásady pro ochranu přírody, ochranu a exploataci nerostných surovin a navrhuje vymezení ÚSES. Podmínky pro akceptaci chráněných částí přírody a nerostných surovin vychází a mají oporu v aktualizovaných ÚAP. Rozvojové záměry jsou s těmito limity konfrontovány a k zajištění koordinace a ochrany chráněných částí přírody a dalších hodnot v území (ložiska nerostných surovin, zdroje pitné vody, apod.) se vymezují dostatečně široké koridory pro vedení dopravní a technické infrastruktury, aby bylo umožněno nalézt v rámci zpracování podrobné dokumentace optimální průběh trasy pro liniovou stavbu s cílem minimalizovat negativní dopady na zjištěné hodnoty. Jsou stanoveny zásady pro řešení případných kolizí (střetů) liniových vedení dopravní a technické infrastruktury s ložisky nerostných surovin, chráněnými částmi přírody, návrhem ÚSES,

apod. Aktualizace ZÚR tyto zásady akceptuje a dále upřesňuje ve formě doplnění podmínek pro ochranu hodnot v území a řešení případných střetů záměrů s limity a limitů navzájem. Podkladem pro upřesnění stanovených zásad pro ochranu a exploataci ložisek nerostných surovin byly územní studie řešící plochy, ve kterých dochází k vysoké koncentrací prováděné a připravované (očekávané) těžby. Závěry z těchto územních studií budou výchozím podkladem pro další rozhodování v území. Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (21) *Vymezit a chránit ve spolupráci s dotčenými obcemi před zastavěním pozemky nezbytné pro vytvoření souvislých ploch veřejně přístupné zeleně (zelené pásy) v rozvojových oblastech a v rozvojových osách a ve specifických oblastech, na jejichž území je krajina negativně poznamenána lidskou činností, s využitím její přirozené obnovy; cílem je zachování souvislých pásů nezastavěného území v bezprostředním okolí velkých měst, způsobitelných pro nenáročnou formu krátkodobé rekreace a dále pro vznik a rozvoj lesních porostů a zachování prostupnosti krajiny.*

Vyhodnocení přínosu aktualizace ZÚR k této prioritě je již sděleno ve vyhodnocení priority č.18 a 19. Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je spíše neutrální, vzhledem k tomu, že uplatnění této priority bude mít větší význam v ÚP pro velkou podrobnost a spíše lokální význam priority.

- (22) *Vytvářet podmínky pro rozvoj a využití předpokladů území pro různé formy cestovního ruchu (např. cykloturistika, agroturistika, poznávací turistika), při zachování a rozvoji hodnot území. Podporovat propojení míst, atraktivních z hlediska cestovního ruchu, turistickými cestami, které umožňují celoroční využití pro různé formy turistiky (např. pěší, cyklo, lyžařská, hipo).*

ZÚR vymezuje rekreační krajinné celky ve kterých stanovuje zásady a podmínky jejichž cílem je omezit max. zátěž území z hlediska koncentrace ubytovací kapacity a stanovuje požadavek na akceptaci zpracovaných územních studií, které upřesňují podmínky pro využití území se zvýšeným rekreačním potenciálem (kap. A.4.4. a A.8.). ZÚR vymezují póly rozvoje cestovního ruchu ve kterých by měly být uspokojovány požadavky návštěvníků na veřejnou infrastrukturu.

Na základě požadavku Zprávy o uplatňování ZÚR bylo upuštěno od vymezení některých rekreačních krajinných celků (RKC Jeseník) jako specifické oblasti (zde specifická oblast Jeseníky jako území vyznačující se vysokým potenciálem rekreačního využití). Odstranil se tak překryv specifických oblastí SOB3 z PUR ČR a specifickou oblastí Jeseníky (RKC Jeseník) vymezenou ZÚR.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (23) *Podle místních podmínek vytvářet předpoklady pro lepší dostupnost území a zkvalitnění dopravní a technické infrastruktury s ohledem na prostupnost krajiny. Při umísťování dopravní a technické infrastruktury zachovat prostupnost krajiny a minimalizovat rozsah fragmentace krajiny; je-li to z těchto hledisek účelné, umísťovat tato zařízení souběžně. Nepřípustné je vytváření nových úzkých hrdel na trasách dálnic, rychlostních silnic a kapacitních silnic; jejich trasy, jsou-li součástí transevropské silniční sítě, volit tak, aby byly v dostatečném odstupu od obytné zástavby hlavních center osídlení.*

ZÚR vymezují pro liniové dopravní stavby a stavby technické infrastruktury dostatečně široké koridory, aby bylo umožněno v rámci zpracování podrobné dokumentace koordinovat souběhy staveb, jejich příčná křížení a také i minimalizovat negativní dopady na zjištěné hodnoty. Aktualizace ZÚR v mnoha případech na základě zpracované podrobné dokumentace upravuje průběh a vlastní šíři navržených koridorů pro minimalizaci negativních dopadů na strukturu osídlení a zjištěné hodnoty. Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (24) *Vytvářet podmínky pro zlepšování dostupnosti území rozšiřováním a zkvalitňováním dopravní infrastruktury s ohledem na potřeby veřejné dopravy a požadavky ochrany veřejného zdraví, zejména uvnitř rozvojových oblastí a rozvojových os. Možnosti nové výstavby posuzovat vždy s ohledem na to, jaké vyvolá nároky na změny veřejné dopravní infrastruktury a veřejné dopravy. Vytvářet podmínky pro zvyšování bezpečnosti a plynulosti dopravy, ochrany a bezpečnosti obyvatelstva a zlepšování jeho ochrany před hlukem a emisemi, s*

ohledem na to vytvářet v území podmínky pro environmentálně šetrné formy dopravy (např. železniční, cyklistickou).

ZÚR vymezují koridory pro:

- zlepšení dopravní obsluhy jednotlivých částí kraje
- zajištění tranzitní dopravy přes území kraje (zejména koridory vyplývající z PÚR ČR)
- posílení významu rozvojových os a propojení rozvojových oblastí
- všechny druhy dopravy

Aktualizace ZÚR akceptuje platné ZÚR a lokálně upřesňuje vymezení zejména koridorů pro silniční a železniční dopravu, na základě zpracované podrobné dokumentace. Cílem je zejména snížení negativních vlivů na plochy bydlení a zlepšení napojení rozvojových lokalit nadmístního významu. Podpora i ostatních druhů dopravy (zejména rozvoj hromadné dopravy a dopravy cyklistické) zůstává nezměněná.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (25) *Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umístování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlívům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod.*

V zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní.

ZÚR vymezují protipovodňová opatření (plochy pro suché nádrže, území významné pro situování protipovodňových opatření - Mohelnickou brázdou, navrhuje zkapacitnění vybraných vodních toků, apod.) a stanovují zásady pro umístování staveb v územích ohrožených povodněmi a v územích kde budou protipovodňová opatření lokalizována.

Aktualizace ZÚR vyčet protipovodňových opatření dále upřesňuje (kap. A.8.1.) a upřesňuje i počet lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod.

Požadavek na vytváření podmínek pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu je zakotven do požadavků na zpracování územně plánovacích dokumentací obcí a jejich změn při provádění změn v území.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (26) *Vymezovat zastavitelné plochy v záplavových územích a umísťovat do nich veřejnou infrastrukturu jen ve zcela výjimečných a zvláště odůvodněných případech. Vymezovat a chránit zastavitelné plochy pro přemístění zástavby z území s vysokou mírou rizika vzniku povodňových škod.*

Souvisí s naplňováním i předchozí priority při řešení územně plánovací dokumentací obcí ve vazbě na vymezování zastavitelných ploch a jejich soulad s navrženými protipovodňovými opatřeními.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

- (27) *Vytvářet podmínky pro koordinované umístování veřejné infrastruktury v území a její rozvoj a tím podporovat její účelné využívání v rámci sídelní struktury. Vytvářet rovněž podmínky pro zkvalitnění dopravní dostupnosti obcí (měst), které jsou přirozenými regionálními centry v území tak, aby se díky možnostem, poloze i infrastruktuře těchto obcí zlepšovaly i podmínky pro rozvoj okolních obcí ve venkovských oblastech a v oblastech se specifickými geografickými podmínkami.*

Při řešení problémů udržitelného rozvoje území využívat regionálních seskupení (klastrů) k dialogu všech partnerů, na které mají změny v území dopad a kteří mohou posilovat atraktivitu území investicemi ve prospěch územního rozvoje.

Při územně plánovací činnosti stanovovat podmínky pro vytvoření výkonné sítě osobní i nákladní železniční, silniční, vodní a letecké dopravy, včetně sítě regionálních letišť, efektiv-

ní dopravní sítě pro spojení městských oblastí s venkovskými oblastmi, stejně jako řešení přeshraniční dopravy, protože mobilita a dostupnost jsou klíčovými předpoklady hospodářského rozvoje ve všech regionech.

ZÚR při řešení veřejné infrastruktury vychází zejména ze zpracované podrobné dokumentace a z ÚP. Podrobněji k prioritě 24

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

(28) *Pro zajištění kvality života obyvatel zohledňovat nároky dalšího vývoje území, požadovat jeho řešení ve všech potřebných dlouhodobých souvislostech, včetně nároků na veřejnou infrastrukturu. Návrh a ochranu kvalitních městských prostorů a veřejné infrastruktury je nutné řešit ve spolupráci veřejného i soukromého sektoru s veřejností.*

ZÚR stanovují v kap. A.8. požadavky nadmístního významu na koordinaci územně plánovací činnosti obcí. V požadavky jsou směřovány zejména do oblasti které ZÚR mohou ovlivnit a to :

- koordinace protipovodňové ochrany území
- požadavky k zachování sídelní struktury a stabilizace osídlení
- požadavky na zajištění vyvážených potřeb v oblasti veřejné infrastruktury
- požadavky k akceptaci ÚP

Aktualizace ZÚR požadavky na obce upřesňuje a doplňuje.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

(29) *Zvláštní pozornost věnovat návaznosti různých druhů dopravy. S ohledem na to vymezovat plochy a koridory nezbytné pro efektivní městskou hromadnou dopravu umožňující účelné propojení ploch bydlení, ploch rekreace, občanského vybavení, veřejných prostranství, výroby a dalších ploch, s požadavky na kvalitní životní prostředí. Vytvářet tak podmínky pro rozvoj účinného a dostupného systému, který bude poskytovat obyvatelům rovné možnosti mobility a dosažitelnosti v území. S ohledem na to vytvářet podmínky pro vybudování a užívání vhodné sítě pěších a cyklistických cest.*

Priorita se vztahuje zejména k ÚP.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je neutrální.

(30) *Úroveň technické infrastruktury, zejména dodávku vody a zpracování odpadních vod je nutno koncipovat tak, aby splňovala požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti.*

ZÚR při řešení rozvoje koncepce technické infrastruktury vycházel z dokumentace pořízené Olomouckým krajem - Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje. Na základě dílčích požadavků uplatněných při projednání ZÚR byly provedeny úpravy a takto ZÚR vydány.

Aktualizace ZÚR koncepci zásobování pitnou vodou zachovává a navrhuje se pouze drobná směrová úprava vodovodního přívaděče nadmístního významu Hanušovice-Moravičany na území města Zábřeh. Další upřesnění bude provedeno na základě zpracování územní studie.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

(31) *Vytvářet územní podmínky pro rozvoj decentralizované, efektivní a bezpečné výroby energie z obnovitelných zdrojů, šetrné k životnímu prostředí, s cílem minimalizace jejich negativních vlivů a rizik při respektování přednosti zajištění bezpečného zásobování území energiemi.*

ZÚR deklarují podporu využití obnovitelných zdrojů energie a stanovují zásady pro jejich využití. Aktualizace ZÚR na základě zpracované územní studie o umístování větrných elektráren na území Olomouckého kraje (registrované dne 23. 2. 2009 v evidenci územně plánovací činnosti) upřesňuje zásady pro umístování větrných elektráren v krajině (kap. A.5.). ZÚR věnují pozornost a stanovují podmínky pro umístování fotovoltaických elektráren. Smyslem stanovených zásad není zamezení rozvoje těchto elektráren, ale usměrnění jejich lokalizace v krajině ve které jsou zjištěny v ÚAP hodnoty.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je pozitivní.

(32) Při stanovování urbanistické koncepce posoudit kvalitu bytového fondu ve znevýhodněných městských částech a v souladu s požadavky na kvalitní městské struktury, zdravé prostředí a účinnou infrastrukturu věnovat pozornost vymezení ploch přestavby.

Priorita se vztahuje zejména k ÚP.

Přínos aktualizace ZÚR pro tuto prioritu je neutrální.

[zpět](#)

F. VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ - SHRNUÍ

F.I. VYHODNOCENÍ VLIVŮ ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE NA VYVÁŽENOST VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL ÚZEMÍ, JAK BYLA ZJIŠTĚNA V ROZBORU UDRŽITELNÉHO ROZVOJE.

Značná část území Olomouckého kraje vykazuje nevyvážený vztah podmínek, zejména pro hospodářský rozvoj, v menším rozsahu z hlediska podmínek pro životní prostředí a soudržnost společenství obyvatel území.

Vyhodnocení vlivů ZÚR na jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje území bylo provedeno na základě rozboru udržitelného rozvoje obsaženém v ÚAP OK a to ve srovnání stav 2007 s cílovým řešením stav (přínos očekávaných změn v území) se zohledněním měněných částí ZÚR OK jak vyplývají z aktualizace č.1.

Vyhodnocení vlivu ZÚR na příznivé životní prostředí

I když v některých spádových územích dochází ke změnám v kvalitě životního prostředí, celková průměrná hodnota se nezměnila. Zhoršení situace se předpokládá především v územích, kde se již realizovaly nebo se realizovat budou nové čtyřpruhové komunikace – jedná se především o spádová území Lipníku nad Bečvou, Hranic, Olomouce, Přerova, Mohelnice a Zábřehu. Realizací nových dopravních staveb také dochází ke zhoršení koeficientu ekologické stability.

Pozitivní vliv na hodnocení koeficientu ekologické stability má naopak realizace skladebných prvků územního systému ekologické stability a také v omezené míře může mít záměr na realizaci průplavu D-O-L. Do cílového stavu se také promítá stálé zlepšování hygienické situace v obcích, dané výstavbou čistíren odpadních vod, popř. plynofikací či využitím alternativních zdrojů energie. Předpokládá se, že skutečná kvalita životního prostředí v cílovém stavu bude ještě vyšší při započtení výsledků, které přinese další výstavba čistíren odpadních vod. Vliv plynofikace nelze považovat za významný, vzhledem ke snižující se atraktivitě plynu dané růstem jeho ceny a možnými problémy při jeho dodávkách. Větší vliv zřejmě bude mít využití alternativních zdrojů energie.

Rizikem z hlediska pozitivního vývoje je zaostávání v realizaci územního systému ekologické stability, především v jižní a střední části kraje, kde je velký podíl zemědělské půdy a kde se nacházejí sídla s vysokým podílem zastavěného území.

Aktualizace ZÚR č.1 nemění koncepci veřejné infrastruktury, koncepci ÚSES. Dochází pouze k dílčím úpravám ve vymezení koridoru pro dopravní stavby a technickou infrastrukturu.

Aktualizace ZÚR posiluje ochranu krajiny a hodnot v území, což je v oblasti životního prostředí pozitivním přínosem.

Jako pozitivní přínos lze označit i podstatnou redukci rozsahu lokalit pro akumulaci povrchových vod.

Celkově lze konstatovat, že aktualizované jevy vliv ZÚR na životní prostředí nezhorší, spíše lze předpokládat mírné zlepšení.

Vyhodnocení vlivu ZÚR na hospodářský rozvoj

Zlepšení hospodářského potenciálu území je plně provázáno s navrhovanými čtyřpruhovými komunikacemi, které výrazně zlepšují dopravní situaci v některých částech kraje. S tímto zlepšením v cílovém stavu se pojí i současný růst cen starších bytů i dosud výrazný pokles nezaměstnanosti. Můžeme navíc předpokládat, že zlepšování dopravní dostupnosti bude ceny bytů i nezaměstnanost do budoucna pozitivně ovlivňovat.

K největšímu zvýšení hospodářského potenciálu došlo ve spádových územích, kterých jsou v dosahu navrhovaných dopravních staveb a ve kterých se navíc zlepšují i ostatní ukazatele hospodářského rozvoje. Jedná se tedy především o území v oblasti Olomoucké aglomerace, zásadní zlepšení najdeme především v Přerově a okolí které získalo výborné napojení jak na síť dálnic, tak i na krajské město.

Zlepšení se však neprojevuje výrazněji v severní části kraje. Růst hospodářského potenciálu je nízký na Javornicku i Hanušovicích. Předpokládaná realizace tunelu pod Červenohorským sedlem nemusí výrazně zlepšit napojení Jesenicka, neboť se stále jedná pouze o dvoupruhovou silnici I. třídy. Pozitivní dopad silničního napojení končí v Šumperku, výrazně se promítá do spádového území Zábřehu a Mohelnic.

Vývoj hospodářského potenciálu ukazuje na postupně se zvětšující rozdíly mezi dobře dopravně napojenou jižní a střední částí kraje a mezi regiony v Jeseníkách nebo za jejich hřebenem (Javorník, Jeseník, Zlaté Hory).

Aktualizace ZÚR OK č.1 nemění rozvojovou koncepci kraje (vymezení rozvojových oblastí a os). Navržené úpravy v koridorech pro dopravní stavby korespondují s vymezenými rozvojovými osami a jejich úpravami. Příznivý cílový stav je tímto pozitivně ovlivňován a posilován.

Návrh lokalizace rozvojových ploch nadmístního významu je v souladu s návrhem rozvojových oblastí a koresponduje s návrhem hlavních kapacitních dopravních tahů včetně jejich úprav.

Do vymezení rozvojové oblasti RO2 regionálního významu výrazněji zasahuje Mohelnická brázda (plocha významná pro soustředění protipovodňových opatření). Překryv těchto dvou zájmů sice mírně oslabuje význam rozvojové oblasti, ale má velký pozitivní význam pro ochranu hodnot jak samotné oblasti již se dotýká, tak zejména území po toku Moravy.

Aktualizované jevy ZÚR mají pozitivní vliv na hospodářský rozvoj.

Vyhodnocení vlivu ZÚR na soudržnost společenství obyvatel území

Do změny úrovně soudržnosti společenství obyvatel území se nepromítají žádné záměry ze zásad územního rozvoje a v ÚAP, jsou sledovány pouze ukazatele, které se změnily od posledního zpracování rozboru udržitelného rozvoje.

Významným ukazatelem je vývoj počtu obyvatel a věkové struktury obyvatelstva, které jsou negativně ovlivněny úbytkem počtu dětí. Proti těmto negativním vlivům se staví růst místně obvyklého nájemného (mimo region Olomouce), který signalizuje zvyšování zájmu o nájemní bydlení a také růst finančních možností obyvatelstva.

Ke zlepšení sociodemografické situace dochází především ve spádovém území krajského města a dalších větších měst, jako jsou Šumperk, Zábřeh, Hranice a Přerov (v jejich suburbanizačních regionech). I přes stagnaci hospodářského pilíře jsou vidět pozitivní trendy i ve spádových územích Javorníku a Jeseníku.

Nejvyšší hodnoty soudržnosti společenství obyvatel území vykazuje v souladu s úrovní ekonomického potenciálu střední a jižní část kraje. Špatná situace přetrvává ve spádových územích Konice, Moravského Berouna, Němčic na Hané a Hanušovic (tj. v okrajových územích Olomouckého kraje).

Aktualizované jevy v ZÚR nemají přímý vliv na soudržnost společenství obyvatel území. Lze dovozovat, že příznivé ovlivnění hospodářského rozvoje se může projevit i ve zlepšení soudržnosti společenství obyvatel.

Hodnocení vyváženosti

Celkově lze konstatovat, že realizací záměrů uplatněných v ZÚR a při zapracování dosavadního vývoje ukazatelů udržitelného rozvoje celková úroveň vyváženosti v kraji bude stoupat.

Na prvních místech se hodnocení území ORP nemění, pouze se do popředí posunuje spádové území Olomouce, což odpovídá celkové kvalitě i významu krajského města.

Zatímco při předchozím zpracování rozboru udržitelného rozvoje byly v popředí víc spádová území s kvalitním životním prostředím, nyní se dopředu víc dostávají území s vysokým ekonomickým potenciálem, daným především zlepšenou dopravní dostupností podpořenou dosavadním pozitivním vývojem ekonomických i sociálních ukazatelů. Jedná se především o spádové území Prostějova, Přerova a Mohelnice. Nejvyšší růst vyváženosti najdeme u spádových území Přerova a Zábřehu.

Na poslední místa se dostávají spádová území, trpící nízkým socioekonomickým potenciálem (Javorník, Konice, Moravský Beroun) spojeným případně i s nízkou úrovní životního prostředí (Němčice nad Hanou).

Celkové výsledky ukazují, že záměry zásad územního rozvoje znamenají výrazný impuls pro zlepšení hospodářského rozvoje i soudržnosti společenství obyvatel území, aniž by se to činilo na úkor environmentálního pilíře, což povede i celkově ke zlepšení udržitelného rozvoje území Olomouckého kraje. S ohledem na dlouhodobě podprůměrné a v mnoha směrech nepříznivé ukazatele hospodářských podmínek území kraje je tento posun žádoucí.

Hodnocení změn			
Index	Vážené body - průměr		
	Stav 2007	Cílový stav	Změna
Příznivé životní prostředí	-1,4	-1,4	0
Hospodářský rozvoj	2,8	5,9	3,1
Soudržnost společenství obyvatel území	-1,8	1,1	2,9
Vyváženost	-0,3	2,6	2,9

Podmínkou ovšem je, že hodnocené záměry, především dopravní, budou realizovány komplexně i s důrazem na realizaci opatření ke zlepšení stavu životního prostředí a ochrany zdraví, tedy při snížení hluchností a exhalací, výsadbě ochranné zeleně a to vše při plném zajištění funkčnosti územního systému ekologické stability.

Pokud budou realizována i další opatření ke zlepšení životního prostředí mimo působnost ZÚR OK (např. čistírny odpadních vod, likvidace a omezení zdrojů znečištění apod.), dojde v cílovém stavu k podstatnému zlepšení životního prostředí (na rozdíl od vypočteného konstatování stavu životního prostředí, což ještě více podporuje navrhovaná opatření).

Závěrem lze konstatovat, že aktualizací ZÚR se zjištěné údaje výrazněji nezmění. Lze očekávat mírné zlepšení v hospodářském rozvoji, zachování hodnot v kvalitě životního prostředí a v návaznosti na hospodářský rozvoj lze předpokládat i příznivé ovlivnění hodnot v soudržnosti společenství obyvatel území kraje.

[zpět](#)

F.II. SHRNU TÍ PŘÍNOSU ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE

F.II.1. Shrnutí přínosu zásad územního rozvoje k vytváření podmínek pro předcházení zjištěným rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace obyvatel řešeného území

Základní přínosy ZÚR k vytváření podmínek pro předcházení zjištěným rizikům jsou hodnoceny z hlediska vyváženého vztahu podmínek ve třech základních oblastech – podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a soudržnost společenství obyvatel území.

ZÚR OK ve svých hlavních částech logicky preferují posílení dosud nevyváženého postavení hospodářských podmínek území kraje. Na tuto skutečnost je reagováno zejména stanovením podmínek urbanistického rozvoje (vymezení rozvojových oblastí, rozvojových os a specifických oblastí), řešením veřejné dopravní a technické infrastruktury, stanovení podmínek pro ochranu a využití ložisek nerostných surovin a stanovením zásad pro ochranu hodnot v území včetně krajinného rázu. Toto řešení vychází jak z vlastních zjištění a podkladů ZÚR tak i širších dostupných podkladů a zjištění (zejména PRÚOOK jako hlavního politicky zastřešeného dokumentu regionálního rozvoje OK). Právě posílení hospodářských podmínek zejména ve specifických a rozvojových oblastech (viz. příslušné kapitoly) uspokojuje jednu z hlavních potřeb života současné generace v Olomouckém kraji, které je formulována a prokázána jak odborně tak i politicky.

Zvolené řešení v rámci ZÚR přitom minimalizuje negativní dopady na příznivé životní prostředí a to jak odborným řešením v oblasti dopravy tak i vlastní koncepcí rozvoje sídelní struktury kraje (návrh pokračování přiměřeného rozvoje polycentrického osídlení, zejména v rozvojových oblastech soustředující tradiční póly rozvoje území). Samozřejmě, že jakákoliv nová řešení veřejné dopravní a technické infrastruktury přináší konkrétní rizika řešení (popsaná v předchozích kapitolách). V této závěrečné kapitole je však nutno připomenout rizika nebezpečí neřešení těchto problémů jako celku. Právě ZÚR vytváří jednotné pojetí celkového – strategického naplnění cílů územního plánování, opírající se o výchozí formulování potřeb řešení v jednotlivých oblastech a následné uplatnění koordinovaných přístupů u zvolených řešení. Jednou ze zásadních obecných bariér – vytvářející **rizika zhoršování hospodářského podmínek vyváženého rozvoje území bude pokud se nenalezne konsens mezi rozsahem ochrany různých zájmů a možnostmi provádění změn v území.**

Největším problémem se ukazuje střet ve střední a jižní části kraje mezi ochranou zemědělské půdy a rozvojem stávajících sídel. Je to dáno historickým založením sídelní struktury u vodních toků a dopravních cest, které zpravidla vodní toky sledovaly. Současně se zde nachází velmi kvalitní zemědělská půda I a II. tř. ochrany. Založení dopravních cest a návaznosti ve zdokonalování jejich parametrů po mnoho staletí na sebe logicky navázalo vznik a rozvoj sídel, pro které dopravní obsluha výrazně ovlivňuje jejich existenci, rozvoj a prosperitu.

Rizika zhoršování hospodářských podmínek jsou hlavním zdrojem potenciálního zhoršování soudržnosti společenství obyvatel území, zejména ve specifických oblastech, který je ovlivnitelný ZÚR.

Vnímat je nutno i další upřesnění jak obecné koncepce rozvoje území kraje tak jednotlivých řešení, které přinese jak vlastní aktualizace ZÚR, zlepšení metod a ověření vybraných postupů řešení tak i aktualizace výchozích podkladů, včetně PÚR ČR.

Aktualizace ZÚR dosavadní zjištění a poznatky z aktualizace ÚAP a podaných námětů na úpravy ZÚR akceptuje a v souladu se zprávou o uplatňování ZÚR a pořízenými územními studii dále upřesňuje.

Shrnutí závěrů vyplývajících z Vyhodnocení vlivů aktualizace č.1 ZÚR na udržitelný rozvoj území části A–vyhodnocení vlivů na životní prostředí a Vyhodnocení vlivů aktualizace č.1 ZÚR na udržitelný rozvoj území části B–vyhodnocení vlivů na území NATURA 2000

Na základě provedeného posouzení vlivů aktualizace č.1 ZÚR OK na životní prostředí a na území NATURA 2000 lze k navrženým závěrům a připomínkám z hlediska porovnání vzájemné vyváženosti podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území zaujmout následující stanovisko:

1. V navazujících procesech budou respektovány připomínky k jednotlivým změnám ploch a koridorů, jak jsou obsaženy v tabulkové příloze části A Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj

Vyhodnocení vybraných záměrů, u nichž jsou předpoklady, že nebude možné vyloučit vliv na plochy NATURA2000, nebo jsou označeny jako záměry problémové (záměry dle tab. části v příloze A které nejsou totožné se shrnutím závěrů):

Rozvojová oblast regionálního významu RO 4 Uničov – Litovel-nově součást OB 8

Záměr navazuje na stanovení rozvojových oblastí a rozvojových os, stanovených PÚR ČR. Při respektování vyhodnocení navržených podmínek (silnice II/449) nepředpokládáme významný vliv na žádnou ze složek životního prostředí včetně území soustavy NATURA 2000. Celkovou přijatelnost záměru lze hodnotit jako standardní (až problematickou) a lze jej doporučit k realizaci pouze při respektování uvedených podmínek.

Vyhodnocení

- k uplatnění podmínky k sil.II/449 viz vyhodnocení bodu 8.
- přes zjištěné zlepšení v oblasti hospodářského rozvoje u ORP Uničov a Litovel je logické a správné sledovat spojení původních rozvojových oblastí RO1 a RO4 do jedné rozvojové oblasti OB8. Rozvojové oblasti jsou spolu úzce funkčně i dopravně provázány a v oblasti hospodářského rozvoje tvoří jeden provázaný celek, který se vzájemně po ekonomické stránce příznivě dotuje (pracovní síly, pracovní místa, veřejná infrastruktura). Pro vyváženost jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území je vymezení nové OB8 přínosem.

Specifická oblast SOB4 - nově SOB3 (dle PÚR 2008)

Při respektování ve Vyhodnocení navržených podmínek nepředpokládáme významný vliv na žádnou ze složek životního prostředí včetně NATURA 2000. Zvláštní zřetel věnovat regulaci tlaku na rekreační využití oblasti. V případě zvýšeného tlaku na rekreační využití nelze vyloučit významný vliv na NATURA 2000. Otvírání nové těžby nerostů v ZCHÚ a územích NATURA 2000 se nedoporučuje, v opačném případě nelze významný vliv na území NATURA 2000 vyloučit. Celkovou přijatelnost záměru lze hodnotit jako problémovou a lze ji doporučit pouze při dodržení výše jmenovaných podmínek.

Vyhodnocení

- vymezení specifické oblasti SOB3 bylo aktualizací ZÚR upraveno. Řešení disproporcí v oblasti hospodářského rozvoje a sociální soudržnosti společenství obyvatel je hlavním smyslem vymezení této oblasti. Aktualizace ZÚR zde potvrzuje oprávněnost vymezení rozvojové oblasti RO5 a vymezení rozvojové osy RO2 nyní již podporované v PÚR ČR2008 vymezením koridoru kapacitního silničního propojení S1.
- akt.ZÚR stanovuje podmínky pro využití jednotlivých RKC(rekreačních krajinných celků). Lze se ztotožnit s tím, že hospodářský rozvoj v této oblasti (zejména v oblasti CHKOJ a navazujícím území) lze opřít zejména o citlivý rozvoj rekreace a turistického ruchu včetně navazujících služeb. Významnější jiné rozvojové aktivity (lokalizace rozvojových ploch nadmístního významu) lze podporovat pouze v území mimo plochy CHKOJ a plochy NATURA 2000. Zátěž území v této oblasti bude dostupnými nástroji usměrňována zejména v ubytovací kapacitě.

Letecká doprava – Dostavba letiště Přerov

Záměr koliduje s OPVZ, CHOPAV, OP PLZ a nárazníkovou zónou NRBK. Při vyloučení vlivu na blízké EVL Chropýňský luh a respektování uvedených podmínek nepředpokládáme významný vliv na žádnou ze složek životního prostředí. Problematický však bude především vliv hluku na obyvatelstvo a ornitofaunu EVL, který v případě realizace záměru bude nutné důsledně řešit. Celkovou přijatelnost záměru lze hodnotit jako mírně problémovou a záměr lze doporučit k realizaci.

Vyhodnocení

- záměr na prodloužení dráhy vyplývá z pořízené územní studie řešící rozvojovou oblast RO6 Přerov. Posouzení vlivů na životní prostředí a plochy EVL bude předmětem jak ÚP dotčeného území, tak projektové dokumentace. Na základě podrobné dokumentace a definitivním rozhodnutí a využití vlastní plochy letiště včetně navazujících ploch pro výrobně skladové aktivity, bude možné upřesnit míru ovlivnění limitů využití území a vlivu hluku na obyvatelstvo.
- z hlediska posílení hospodářského rozvoje jižní části kraje ale také rozšíření nabídky přepravních možností pro zvýšení podnikatelské atraktivity území je žádoucí udržet v území civilní leteckou přepravu (osobní i nákladní). Letiště není druh dopravy, který lze kdekoliv přemístit, či nově budovat. Bude to vždy velmi nákladný záměr, náročný na plochu, na přístupy i pro jinou dopravu, na zabezpečení navazujících služeb a skloubení jeho provozu s nároky na kvalitu životního prostředí bude určitým kompromisem (obzvláště pokud se bude nutné vyvarovat i oslabení sociální soudržnosti obyvatel území v okolí letiště).

Plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod – lokalita Jeřmaň (Loštice)

Zvážit konkretizaci umístění a kapacitu nádrže.

Lokalita záměru by mohla zasahovat do Přírodní památky Rodlen, do nadregionálního biokoridoru Uhersko-K132 a do regionálního biocentra Radnice. Celkovou přijatelnost záměru by tak bylo třeba hodnotit jako mírně problémovou. Záměr je možné realizovat s tím, že umístění nádrže musí naznačené vlivy minimalizovat

Vyhodnocení:

- váže na rozhodnutí o Labské větvi vodní cesty D-O-L. Vyhodnocovat vlivy nádrže na udržitelný rozvoj území bez rozhodnutí o udržitelnosti a vlivech vodní cesty je problematické. V případě rozhodnutí o akceptaci vodní cesty na území Olomouckého kraje bude v nejbližší aktualizaci upřesněna poloha a velikost plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod -Jeřmaň.

Plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod – lokalita Teplice

Přehodnotit umístění a kapacitu nádrže.

Záměr zasahuje do EVL Hustopeče-Štěrkáč, okrajově do PR Doubek, do trasy nadregionálního a regionálních biokoridorů, do regionálních biocenter. Lokalita leží v trase hlavních migračních koridorů ptáků a dalších živočichů a zasahuje do ochranných pásem vodních zdrojů a přírodních léčivých zdrojů.

Celkovou přijatelnost záměru lze hodnotit jako relativně problémovou.

Vyhodnocení

- v lokalitě Teplice je uvažována pouze suchá nádrž, jejíž význam pro ochranu obyvatelstva a hodnot v území je velký.
- přínos záměru pro předcházení rizikům v území a potřeby generaci budoucích je nesporný a ve srovnání s ostatními pilíři udržitelného rozvoje je pouhá preference ochrany přírody velmi diskutabilní. Přesto při zpracování projektové dokumentace bude vhodné na základě zaměření a prověření očekávané kapacity poldru zohlednit chráněné části a zájmy ochrany přírody.

Plochy vhodné pro akumulaci povrchových vod – lokalita Šternberk

Záměr zasáhne do nadregionálního biokoridoru, regionálního biocentra, do lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem a leží na území přírodního parku Sovinecko. Při zachování funkce nadregionálního biokoridoru a respektování ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem a podmínek ochrany přírody a krajiny je možné tento záměr realizovat.

Celkovou přijatelnost záměru lze hodnotit jako mírně problémovou.

Vyhodnocení

- význam lokalit pro akumulaci povrchových vod lze spatřovat zejména v ochraně území, ve kterém budou realizované stavby nezbytné pro zásobování pitnou vodou. Výkyvy klimatických podmínek, zvýšená spotřeba pitné vody, deficit pitné vody v jiných částech kraje popř. i v území mimo Olomoucký kraj, může rozhodování o potřebnosti těchto staveb urychlit, nebo také oddálit. Do doby rozhodnutí o provedení stavby budou plochy chráněny před všemi počiny, které by budoucí stavbu mohly znemožnit a jejich význam z hlediska ochrany přírody bude v rámci regionu stoupat.
- význam lokality pro akumulaci povrchových vod je pro generace budoucí významný a již dnes rozhodnout, že další generace nové zdroje pitné vody nebudou potřebovat by bylo neuvážené. Koordinace budoucí stavby se zájmy ochrany přírody bude vždy možná, žádoucí a rozhodnutí bude kompromisem v území.

Vedení 400 kV Prosenice-Kletné - varianta 1

Záměr zasahuje do CHOPAV Kvartér řeky Moravy, prochází ochrannými pásmy vodních zdrojů, křížuje nadregionální i regionální prvky ÚSES a zasáhne do nevýhradního ložiska. Bude mít negativní dopad na krajinný ráz. Při změně trasy vedení v rámci koridoru je nutné respektovat EVL Lesy u Bezuchova a minimalizovat vliv na něj.

Celkově hodnotíme záměr jako problémový a lze ho doporučit k realizaci za dodržení výše uvedených podmínek vč. hodnocení vlivu na krajinný ráz.

Vedení 400 kV Prosenice-Kletné - varianta 2

Záměr zasahuje do CHOPAV Kvartér řeky Moravy, prochází ochranným pásmem vodních zdrojů, EVL, křížuje nadregionální i regionální prvky ÚSES, koliduje s ložisky a CHLÚ. Bude mít negativní dopad na krajinný ráz.

Celkově hodnotíme záměr jako problémový a lze ho doporučit k realizaci za dodržení výše uvedených podmínek vč. hodnocení vlivu na krajinný ráz.

Vyhodnocení :

- význam tohoto záměru přesahuje Olomoucký kraj. Vedení je potřebné pro posílení přenosové soustavy a bude napájet rozvodnu v Kletném a v Nošovicích. Vedení má strategický význam pro zásobování el. energií střední Moravy a Ostravska. Toto vedení bude součástí evropského systému elektrizační soustavy.
- vymezený koridor 200m na každou stranu od osy vedení poskytuje dostatek možností ,aby v rámci zpracování podrobné dokumentace, popř. ÚP byla nalezena trasa co nejméně zasahující do chráněných částí přírody a ostatních limitů využití území
- koridor bude prověřován územní studii, jejímž cílem bude mimo jiné i minimalizovat negativní vliv na krajinný ráz. Rozhodnutí o nejhodnější trase bude zpracováno v následující aktualizaci ZÚR.
- záměr je významný pro posílení hospodářského rozvoje rozvojové oblasti OB2 Ostrava a řešení specifické oblasti Karvinsko SOB4 a Beskydy SOB2.
- význam záměru pro udržitelný rozvoj území je nesporný a při řešení bude žádoucí hledat kompromisy mezi zájmy ochrany přírody a hospodářským rozvojem a sociální soudržnosti území mimo Olomoucký kraj.

Vedení 400 kV č. 458 Krasíkov – Horní Životice

Změna trasy koridoru vedení 400 kV č. 459 Krasíkov – Horní Životice vyžádaná dotčenými obcemi spočívá v odklonění trasy v k.ú. Mostkov jižním směrem a opětovnému napojení na původní trasu za obcí Oskava. Důvodem pro změnu trasy koridoru je protnutí obydlených částí obce Oskava v katastrálních územích Mostkov a Nemrlov.

Záměr kříží nadregionální i regionální prvky ÚSES a prochází přírodním parkem (předpoklad negativního dopadu na krajinný ráz).

Celkově hodnotíme záměr jako mírně problémový a lze ho doporučit k realizaci za dodržení výše uvedených podmínek vč. hodnocení vlivu na krajinný ráz.

Vyhodnocení :

- dílčí úprava ve vymezení koridoru vychází vstříc požadavkům obce Oskava. Význam záměru je tedy lokální a jeho realizace bude zcela odvislá od výsledků posouzení vlivů na životní prostředí a krajinný ráz.
- kolize s ochranou přírody (ÚSES) a záměrem na suchou nádrž Dolní Libina bude řešen v rámci vymezeného koridoru v podrobné dokumentaci

Plynovod v trase Horní Štěpánov–Mostkovice-Kojetín

V maximální míře respektovat doporučení orgánů ochrany životního prostředí se snahou o minimální zásah do ZPF (I. a II. třída ochrany), PUPFL, zvláště chráněných území a území soustavy NATURA 2000.

Při výstavbě záměru je potřeba respektovat všechny prvky ochrany přírody a výše zmíněné regionální a nadregionální biokoridory, regionální biocentrum, CHOPAV, OPVZ, EVL, maloplošné ZCHÚ a jejich ochranná pásma. Celkovou přijatelnost záměru lze hodnotit jako mírně problémovou a lze ji doporučit pouze při dodržení výše jmenovaných podmínek.

Vyhodnocení

- v rámci vymezeného koridoru bude navržena trasa která bude minimalizovat zásahy do chráněných částí přírody.
- záměr je významný pro posílení hospodářského rozvoje hospodářsky slabého regionu Konicka a Prostějovska. Záměr má význam i pro zlepšení životní prostředí (zdroj energie).

2. *Jednotlivé záměry v rámci hodnocené aktualizace č.1 ZÚR, obsažené v příloze č.1 zákona č.100/2001 Sb. v platném znění budou podrobeny posouzení vlivů na životní prostředí podle tohoto zákona. V případě variantního řešení bude vybrána varianta s minimálními dopady na ŽP a ochranu veřejného zdraví.*

V koridorech nadmístního významu vymezených ZÚR budou v rámci zpracování podrobné dokumentace vždy provedena hodnocení vlivů jednotlivých záměrů na ŽP.

V rámci koridorů vymezených v ZÚR bude při zpracování podrobné dokumentace (popř. při zapracování do ÚP) vždy zkoumána variantně nejhodnější poloha stavby pro kterou je koridor vymezován. Cílem variantních řešení bude vyhledání trasy která bude minimalizovat :

- zásahy do chráněných částí přírody
- dopady na velikost záboru nejkvalitnějších půd(I. a II.tř. ochrany)
- zásahy do pozemků určených k plnění funkce lesa
- negativní dopady na případné narušení krajinného rázu
- zásahy do ostatních limitů využití území

Při situování dopravní stavby ve vymezených koridorech bude současně prověřována potřeba doplnění stavby o:

- ekodukty, případně estakády k zajištění průchodnosti krajiny a zamezení negativních účinků fragmentace krajiny
- protihluková opatření k zamezení negativních účinků zejména na plochy bydlení
- pokud bude v rámci zpracování ÚP, popř. projektové dokumentace uplatněn požadavek orgánu ochrany přírody

3. *Hájení a realizaci lokalit pro akumulaci povrchových vod je nutno dát do souladu s připraveným návrhem Generelu území, chráněných pro akumulaci povrchových vod. V projektové přípravě a navazujících procesech minimalizovat střety s ochranou přírody zejména u nádrží Hoštejn, Dlouhá Loučka, Šternberk, Podlesný mlýn a Spálov.*

Význam těchto ostatních lokalit pro akumulaci povrchových vod lze spatřovat zejména:

- v jednotlivých regionech je potenciálním zdrojem zásobování pitnou vodou s významem i pro protipovodňovou ochranu území.

- zajištění základních podmínek pro hospodářský rozvoj území a současně i pro soudržnost obyvatel (zaměstnanost). Vzhledem k měnícím se klimatickým podmínkám bude pitná voda strategickým přírodním zdrojem, který bude ovlivňovat další rozvoj regionů.

V době zpracování aktualizace ZÚR č.1, nebyl k dispozici Generel území, chráněných pro akumulaci povrchových vod. Provedena redukce rozsahu lokalit vhodných pro akumulaci povrchových vod byla provedena s dotčenými orgány a povodím Moravy a Odry a projednána s MZe.. Provedenou redukcí množství lokalit na území kraje je přínosem pro snížení vázanosti území a pro ochranu přírody (což je relativní, vzhledem k tomu, že dlouhodobá ochrana území před nevhodnými zásahy zde působila příznivě na rozšíření výskytu chráněných rostlin a živočichů).

4. *Stavby nových malých vodních elektráren je nutno umísťovat pouze s respektováním nezhoršení migrační propustnosti pro vodní živočichy (§15 vodního zákona), t.j. přednostně u stávajících jezů.*

Aktualizace ZÚR stanovuje zásady pro povolování nových staveb vodních elektráren (kap.A.5.) v souladu s podmínkami posouzení.

5. *V případě umísťování staveb obnovitelných zdrojů energie (OZE) respektovat v mezidobí pořízené územní studie. Stavby OZE povolovat především jako stavby dočasné. Jejich umísťování ve zvláště chráněných územích a územích soustavy NATURA 2000 se nedoporučuje.*

Aktualizace ZÚR stanovuje zásady pro povolování nových staveb větrných (kap. A.5) a fotovoltaických elektráren (kap.A.8.).

6. *U změn trasování železniční dopravy (VRT, trať 301) volit variantu s minimálními dopady na přírodu a krajinu (územní varianty, migrační průchodnost). Potřebu odnětí půdy vyšší bonity minimalizovat výběrem územních variant v navrženém koridoru.*

V rámci koridorů vymezených v ZÚR bude při zpracování podrobné dokumentace (popř. při zapracování do ÚP) vždy zkoumána variantně nejvhodnější poloha stavby pro kterou je koridor vymezován. Cílem variantních řešení bude vyhledání trasy která bude minimalizovat :

- zásahy do chráněných částí přírody
- dopady na velikost záboru nejkvalitnějších půd(I. a II. tř. ochrany)
- zásahy do pozemků určených k plnění funkce lesa
- negativní dopady na případné narušení krajinného rázu

V případě koridoru pro VRT je nutno mít na zřeteli, že je to koridor pro územní rezervu, která ještě bude dále prověřována a stabilizována. Nelze tedy v budoucnu vyloučit další směrové korekce, které mohou výše uvedená kritéria splnit příznivěji.

Přínos pro udržitelný rozvoj území je v případě úprav koridoru trati č.301 významný. Dojde ke zlepšení parametrů umožňující zvýšení přepravní rychlosti, zvýšení bezpečnosti provozu na trati, zkapacitnění trati a snížení negativních vlivů na životní prostředí (elektrická trakce). Pro hospodářský rozvoj území Olomouckého kraje, zejména jeho jižní části, je přínos nesporný. Význam zkvalitnění tohoto spojení přesahuje hranice Olomouckého kraje (zabezpečení transitního propojení tratí celostátního významu).

7. *U změn trasování silniční dopravy důsledně dbát na zajištění migrační průchodnosti pro živočichy. Při možných variantách vždy preferovat vedení komunikací mimo území systému NATURA 2000. Minimalizovat odnětí ZPF I. a II. třídy výběrem vhodných územních variant v mezích navržených koridorů.*

Viz vyhodnocení bodu 2.

8. *V dalším průběhu schvalování změny ÚPD zvážit zkapacitnění, resp. zvýšení priority u komunikací I/46, II/444, resp. II/446 a II/447 (Mohelnice- Šternberk) s cílem snížit při propojení Rýmařov-Uničov-R35 zatížení silnice II/449, procházející středem CHKO Litovelské Pomoraví a územím soustavy NATURA 2000.*

Změna řešení průchodu silnice II/449 přes CHKO Litovelské Pomoraví nebyla předmětem aktualizace. Požadavek ve zprávě o uplatňování ZÚR OK na převedení západního obchvatu Litovle (pouze části sil. II/449) z rezervy do návrhů nebyl nakonec vzhledem k rozporuplným reakcím zpracován. V ZÚR zůstává územní rezerva pro tuto komunikaci a realnost výstavby této komunikace bude dále prověřována.

ZÚR i nadále tedy plně respektují komunikaci II/449 a podtrhují její význam i do budoucna. Z hlediska dlouhodobého vývoje sídelní struktury existuje základní hospodářská vazba mezi městy Litovel a Uničov, která je realizována po komunikaci II/449. Vazba je dokumentována i vymezením rozvojové oblasti RO 4 - nyní OB8 (ve výkresu B. 1.). Tato oblast má význam i pro širší spádové území, které zahrnuje řešení nezaměstnanosti v přílehlých specifických oblastech vymezených ZÚR (část Konicka a Uničovsko).

Další prověřování významu dopravních vazeb Mohelnice-Šternberk není tímto vyloučeno. Posílení vazby propojení území Moravskoslezského kraje – města Šternberk – města Mohelnice – a napojení na R35 je nutno v dalších aktualizacích ZÚR dále sledovat a prověřovat. Uvedená města včetně obce Červenka vytvářejí mikroregion s celkovým počtem obyvatel cca 25000, který generuje odpovídající pohyb za prací, za občanskou vybaveností, vyvolává potřebu zásobování území, ... s výraznou tendencí růstu (růst hybnosti obyvatel, růst motorizace apod.)

9. *U navrhovaných změn koridorů liniových staveb v lokalitách mimo zastavěná území obcí v maximální míře respektovat doporučení orgánů ochrany životního prostředí se snahou o minimální zásah do ZPF (I. a II. třída ochrany) PUPFL, zvláště chráněných území a území soustavy NATURA 2000.*

Viz vyhodnocení bodu 2.

10. *Při řešení dopravní situace na území Olomouckého kraje vždy paralelně řešit vliv hluku a vibrací na venkovní chráněný prostor, současně řešit vliv emisí znečišťujících látek do ovzduší, včetně odpovídajících kompenzačních opatření.*

V rámci zpracování „Akčního hlukového plánu Olomouckého kraje“ bude řešen vliv hluku s přihlédnutím k záměru ochrany tichých oblastí v aglomeraci a volné krajině. Zjištěné závěry budou využity při následné aktualizaci ÚPD.

11. *Změny v těžbě nerostů v ZCHÚ a v územích systému NATURA 2000, představující navýšení stávajících limitů těžby či otvírku nových ložisek se nedoporučují. U těžby štěrku je nutno důsledně respektovat regulativy, uvedené ve zpracované územní studii (USB, 2009). Při kumulaci více střetů (ochrana přírody, vodní zákon, ZPF) se doporučuje rebilance ložisek s převodem do zásob vázaných či nebilančních.*

ZÚR OK neřeší a ani nemůže řešit rebilance zásob ložisek a jejich převody a odpisy. Aktualizace ZÚR akceptuje závěry z pořízené územní studie „Územní studie využití oblastí s vysokou koncentrací prováděné a připravované (očekávané) těžby nerostných surovin ST1–ST6 (štěrkopísky) na území Olomouckého kraje“.

Pro ostatní ložiska mimo vymezené specifické oblasti platí zásady, které vyplývají z platných ZÚR OK.

12. *U záměrů těžby štěrku v rozšiřovaných specifických oblastech ve smyslu zpracované územní studie (USB, 2009) v následných procesech vždy důsledně hodnotit riziko negativ-*

ního ovlivnění kvality podzemních vod průnikem znečištění do vzniklých jezer. Ohrožení kvality podzemních vod, zvláště v jímacích územích hromadného zásobování pitnou vodou, nelze dopustit.

Otvírka nových ložisek ve specifických oblastech ST1-ST6 bude respektovat závěry ze zpracované územní studie „Územní studie využití oblastí s vysokou koncentrací prováděné a připravované (očekávané) těžby nerostných surovin ST1–ST6 (štěrkopísky) na území Olomouckého kraje“. Územní studie prověřila možnosti otvírky nových ložisek včetně vyhodnocení střetů v území s limity. Aktualizace ZÚR respektuje závěry z projednané studie.

Necitlivým těžením ložisek v těchto specifických oblastech může dojít k podstatnému narušení příznivého životního prostředí jak v samotné oblasti, tak i v navazujícím území (=území dotčeném případnou těžbou). Neuvážená těžba zde může narušit vyváženost vztahů pro udržitelný rozvoj území(vedle narušení pilíře životního prostředí může dojít k negativnímu ovlivnění sociální soudržnosti). Akt. ZÚR vytváří podmínky aby k narušení vyváženosti podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území nedošlo.

13. U změn rozvojových oblastí s měněnými plochami nadmístního významu pro výrobu, skladování a podnikání tyto navrhopvat vždy s ohledem na vyloučení negativního vlivu na území soustavy NATURA 2000 a se snahou o minimalizaci odnímané plochy pozemků ZPF a PUPFL. Upřednostňovat řešení na půdách horší kvality- tj. minimalizace odnímání půd, zařazených v I. a II. tř. ochrany.

Při územní přípravě jednotlivých záměrů bude každý záměr prověřován v podrobném měřítku v rámci vymezeného koridoru a stavby budou posuzovány dle platných právních předpisů o posuzování vlivu na životní prostředí (EIA).

Využití rozvojových oblastí předpokládá splnění řady podmínek a to v součinnosti s obcemi, aby zde mohly být provedeny rozsáhlé změny v území:

- v rámci rozvojové oblasti budou vyhledávány, porovnávány a preferovány lokality, které se co nejméně projeví negativně v území (budou šetrnější ke krajině, k obyvatelům sídel, ke kulturním a přírodním hodnotám) a budou přitom respektovány urbanistické zásady využívání území;
- preferované lokality budou posouzeny jako stavby z hlediska vlivů na životní prostředí a v rámci zpracování územních plánů obcí, dle případných požadavků orgánů ochrany životního prostředí, bude posouzen i vliv koncepce na životní prostředí;
- v rozvojových oblastech budou akceptovány územní studie, které prokázaly optimální možnosti lokalizace a velikost nových rozvojových ploch. Územní studie prokázaly, že lze celkem úspěšně chránit území NATURA 2000, ale nelze tuto problematiku řešit bez nutného záborů pozemků, především ZPF a to bohužel i vyšších bonit.
- pro rozvojové oblasti jsou stanoveny na základě pořízených územních studií max. výměry pro nové zastavitelné plochy nadmístního významu (kap.A.2.).

Aktualizace ZÚR OK nenavrhují konkrétní rozvojové plochy nadmístního významu, ale na základě územních studií vyznačují místo (bodovou značkou) kde se předpokládá lokalizace ploch nadmístního významu (místo lokalizace je územní studii ověřené jako reálné a vhodné). ZÚR nepředjímají zjištění, která lze obdržet až na základě řešení konkrétních majetkoprávních vztahů, optimálního napojení plochy na nadřazený dopravní systém, zaměření terénu a inženýrských sítí v území, přesného zaměření limitů (např. ochranných pásem, hydrogeologických podmínek) aj. Vymezení v ZÚR v měřítku 1:100 000 bez těchto znalostí a konkrétního investora by bylo nevhodným zásahem do práv samosprávných orgánů obce a působilo by v území blokačně, což by popřelo smysl vymezení rozvojových os a oblastí. ZÚR si neosobují právo vymežit na území obcí vhodné plochy

lépe než územní plán zpracováváný v měřítku 1:5 000 a na základě podstatně podrobnějších informací.

Při návrhu záboru zemědělské půdy pro velké podnikatelské aktivity bude nutné v území při zpracování územních plánů a podrobné dokumentace, při respektování urbanistických principů a zásad, akceptovat tyto zásady stanovené ZÚR:

- trvat na intenzifikaci již zastavěného území;
- využívat nevyužité průmyslové plochy. Při rozhodování o umístění nového záměru v území preferovat lokalizaci nového záměru v nevyužitých plochách výroby a skladů (brownfields);
- poskytnout průkaz, že záměr nelze realizovat v obdobných lokalitách v obci s nižší třídou ochrany půdy a menším rozsahem vlivů na životní prostředí, s nižšími nároky na veřejnou infrastrukturu;
- přednostně budou nové záměry umísťovány do stávajících proluk v návaznosti na zastavěná území obcí s akceptací min. vzdáleností nezbytné k zajištění požadavků na kvalitní prostředí. Nepřipouštět zakládání nových lokalit v odloučených polohách (nové satelitní sídliště a nové podnikatelské areály v krajině);

Po vyčerpání těchto možností lze teprve umožnit a podporovat vznik nové rozvojové plochy „na zelené louce“.

V rozvojových osách, v území mimo vymezené rozvojové oblasti se vznik významných změn v území (s významem nadmístním, lépe nadregionálním, a s významem přesahujícím území Olomouckého kraje) nepředpokládá a ani nebude podporován. Neznačená to, že zde nemohou vzniknout menší podnikatelské aktivity místního i nadmístního významu, které při svém vzniku budou muset respektovat všechny požadavky vztahující se k ochraně přírodních a kulturních hodnot, ochraně půdy, nerostných surovin, krajiny apod.

14. Realizaci záměrů a jejich změn, podporujících tlak na větší rekreační využívání území označeného v PÚR 2008 jako Specifická oblast SOB 3 Jeseníky- Králický Sněžník pečlivě vážit s ohledem na ochranu a integritu území EVL a PO.

Akt. ZÚR stanovuje podmínky pro využití jednotlivých RKC (rekreačních krajinných celků). Hospodářský rozvoj v RKC (zejména v oblasti CHKOJ a navazujícím území) lze opřít zejména o citlivý rozvoj rekreace a turistického ruchu včetně navazujících služeb. Významnější jiné rozvojové aktivity (lokalizace rozvojových ploch nadmístního významu) lze podporovat pouze v území mimo plochy CHKOJ a plochy NATURA 2000. Zátěž území v této oblasti bude dostupnými nástroji usměrňována zejména v ubytovací kapacitě v rámci zpracování ÚP (lze limitovat max. nárůst nových zastavitelných ploch pro rekreaci, limitovat přeměnu ploch na rekreaci-např. z bydlení. Tyto požadavky budou uplatňovány již v rámci projednávaných zadání). Podpora vzniku nových ubytovacích kapacit by měla být směřována zejména do stanovených pólů rozvoje cestovního ruchu.

15. V pořizovaných ÚPD obcí a jejich změnách důsledně respektovat závěry v mezidobí pořizovaných studií (územní studie pro větrné elektrárny, pro těžbu nerostných surovin, hluková studie kraje a j.) jako závazný podklad pro tyto aktualizace.

Aktualizace ZÚR stanovují jako podmínku pro další rozhodování v území akceptovat pořizené územní studie. ZÚR nejsou s tímto požadavkem v rozporu.

Požadavky na zmírňující opatření (podle charakteru a umístění záměru):

- Zajištění migrační propustnosti, zejména u staveb silnic a železnic. Z důvodů zmírnění negativních vlivů fragmentace krajiny liniovými stavbami k zmírnění negativního vlivu se doporučuje výstavba dostatečného množství průchodů (mosty, propustky, estakády, ekodukty), které však musí vyhovovat potřebám migrujících živočichů. Jde zejména o dostatečnou hustotu, velikost a povrchovou úpravu průchozích míst.

Viz vyhodnocení bodu 2.

- *Zajištění ochrany ptactva před nárazy do vedení vn a před usmrcováním elektrickým proudem. Z toho důvodu je třeba respektovat ustanovení §5a zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody akrajiny, podle nějž je každý, kdo buduje nebo rekonstruuje nadzemní vedení vysokého napětí, povinen opatřit je ochrannými prostředky, které účinně zabrání usmrcování ptáků elektrickým proudem. Pro ochranu ptáků na vybraných měněných úsecích vedení se jeví nezbytné instalovat na vodiče opticko-akustickou signalizaci dle metodické příručky ČSOP č. 15 „Ochrana ptáků před zraněním na venkovních elektrických vedeních“.*

Vzhledem k nadměrné podrobnosti nebude zapracováno do ZÚR. Požadavek bude uplatňován v rámci územního řízení a posouzení vlivů stavby na životní prostředí.

- *Zajištění ochrany před hlukem a vibracemi. Toto je zásadní jak u změn staveb liniového charakteru, tak u změn ploch pro podnikatelské a další aktivity. Pro zmírnění dopadů hluku na území NATURA 2000 je nutno zvážit použití protihlukových opatření, s využitím závěrů zpracované Hlukové mapy kraje (Ecological Consulting a.s., 2007).*

Viz vyhodnocení bodu 2. a 10.

- *Negativní vliv změn záměrů, ovlivňujících estetickou hodnotu krajiny a krajinný ráz na území NATURA 2000 je nežádoucí. Pro situování těchto záměrů je třeba respektovat doporučené publikace a metodické pokyny (Löw 2005; Vorel, Bukáček, Matějka, Culek, Sklenička 2004).*

V rámci zpracování podrobné dokumentace (ÚP, prováděcí projekty, studie, apod.) a provádění posouzení vlivů koncepce (a stavby) na životní prostředí lze uplatnit. ZÚR nemohou ukládat použití doporučené literatury a různých metodických pokynů. ZÚR mohou vzhledem k použitému měřítku grafické části (1:100 000 a 1:200 000) pouze stanovovat podmínky (zásady) pro naplnění navržených koncepcí.

- *U změn vybraných typů kontroverzních záměrů (těžba nerostů, umístování větrných elektráren, protihluková opatření) je třeba zmírňující opatření navrhovat v souladu se závěry provedených regionálních či celokrajských studií.*

Aktualizace ZÚR stanovuje požadavek na akceptaci pořízených studií. ZÚR není s tímto požadavkem v rozporu.

Ostatní uváděné připomínky a požadavky uplatněné ve vyhodnocení vlivů aktualizace ZÚR na ŽP a plochy NATURA 2000 se již buď opakují, nebo nejsou předmětem zpracování aktualizace (např. výhrady k vodní cestě D-O-L, trasování silnic I/44 přes CHKOJ,

Shrnutí:

- aktualizace ZÚR ponechává možnost jak současné generaci, tak i generacím následným rozhodnout o nezbytnosti ochrany území pro některé významné záměry
- aktualizace ZÚR svými návrhy nezhoršuje vyváženost podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.
- řada námětů, podmínek a požadavků, které vyplynuly z vyhodnocení vlivů na ŽP a plochy NATURA 2000 již je obsažena v aktualizaci ZÚR. Některé požadavky lze splnit až v rámci provádění podrobné dokumentace. Tyto jsou zvlášť vyhodnoceny.

Některé z uplatněných výhrad k záměrům neřešeným touto aktualizací nelze zapracovat, protože nebyly obsaženy ve schválené zprávě o uplatňování ZÚROK.

- lze konstatovat, že jako celek není aktualizace ZÚR s ochranou životního prostředí v rozporu a převážná část záměrů je buď bez podmínek, nebo po splnění stanovených podmínek realizovatelná. U záměrů, které jsou označeny jako problémové bylo provedeno vyhodnocení a doporučuje se vzhledem k významu pro udržení vyvážených vztahů v udržitelném rozvoji dotčených oblastí záměry takto v ZÚR vydat.
- ze zjištění nevyplývají pro území dotčená aktualizací ZÚR žádná zvýšená rizika, která by ovlivňovala potřeby života současné generace obyvatel a která by nebyla v další přípravě záměrů (zapracování do ÚP, DÚR, projektová dokumentace, proces EIA, SEA, apod.) řešitelná.

[zpět](#)

F.II.2 Shrnutí přínosu zásad územního rozvoje k vytváření podmínek pro předcházení předpokládaným ohrožením podmínek života generací budoucích

Aktualizace ZÚR OK ve svém řešení směřuje k eliminaci dlouhodobých ohrožení života budoucích generací. Časový aspekt pohledu na zvolená řešení ZÚR umocňuje především potřebu koncepčnosti rozvoje území a hledání synergických efektů rozvoje jednotlivých složek území.

Tyto požadavky se odrážejí v ZÚR OK především v koordinaci koncepce urbanistické struktury rozvoje území a veřejné dopravní a technické infrastruktury. Zejména dopravní infrastruktura respektuje a „obsahuje“ hlavní rozvojové póly území. „Vytlačování“ této infrastruktury mimo logické a „tradiční“ koridory přináší obrovské dlouhodobé vícenásledky, zásadní distorze z hlediska urbanistické ekonomie využití území. Ve svých důsledcích (zvyšování přepravních vzdáleností a emisí, nehodovosti atd.) pak přináší další zátěže životního prostředí a v mnoha případech jde o pouhé přenesení řešeného problému na jiné místo aniž by byl přínosem pro území.

Velmi pozitivně lze hodnotit pořízené územní studie pro jednotlivá problémová území. Studie umožňují v podrobnějším měřítku ověřit případné střety v území a do ZÚR již lze zapracovat smysluplný a reálný (ověřený) závěr = zásadu pro využití území, což je hlavní náplní ZÚR.

Při posuzování dlouhodobých aspektů dopadů ZÚR je nutno brát do úvahy i proměnu vnímání (percepce) váhy jednotlivých kritérií při hodnocení území. Současný růst percepce podmínek životního prostředí bude v dlouhodobějším pohledu pravděpodobně modifikován, podobně jako např. pohled na hodnocení hospodářských podmínek (sociálně ekonomických) území byl výrazně modifikován v průběhu 20. století. Zcela otevřenou otázkou zůstává vnímání podmínek soudržnosti společenství obyvatel území. Je možno očekávat výrazné změny s vazbami na výstupy jak komunitního plánování, tak i na zpracování ÚAP ORP, které mohou přinést podrobnější zmapování problémů soudržnosti obyvatel území a pro tyto jsou ZÚR výchozí koncepční územně plánovací dokumentací.

Z ÚAP Olomouckého kraje vyplývají tyto hrozby, které lze shrnout do těchto výroků:

- přetrvávání socioekonomických problémů v oblastech ve střední a severní části kraje
- riziko, že nebude realizován tunel pod Červenohorským sedlem a tím nedojde ke zlepšení dopravního napojení Jesenicka a Javornicka
- i přes zvýšení ekonomického potenciálu území daného zlepšením dopravní situace v kraji mohou přetrvávat tyto hrozby:
  - o dlouhodobý úbytek obyvatel kraje

- vysoký relativní úbytek dětí
- pokles intenzity bytové výstavby

Hlavní příležitostí pro rozvoj kraje je zlepšování dopravní dostupnosti, kterou lze rozdělit do dvou rovin:

- interní (zlepšení vzájemné dostupnosti obcí uvnitř kraje)
- externí (napojení na evropskou síť dálnic)

Významnou příležitostí je zlepšování životního prostředí, které je dáno především těmito vlivy:

- realizace územního systému ekologické stability
- zlepšování hygienické situace obcí výstavbou čistíren odpadních vod, zlepšení čistoty ovzduší (plynofikací, využitím alternativních zdrojů energie, optimalizací dopravy, výsadbou ochranné zeleně apod.)

Vlivy, které nabývají v současnosti na důležitosti, např. finanční a hospodářská krize či zvýšení riziko při dodávkách plynu, mohou výrazně ovlivnit podmínky rozvoje celého kraje. Především nemusí být realizovány všechny navrhované dopravní stavby, ani územní systém ekologické stability. To pak může vést nejen ke stagnaci udržitelného rozvoje území, ale v krajním případě i k zhoršování jeho úrovně.

Závěr

Záměry zapracované do aktualizace ZÚR společně se záměry v platných ZÚR vytvářejí podmínky pro překonání uvedených hrozeb a přinášejí výrazné impulsy pro zlepšení hospodářského rozvoje i soudržnosti společenství obyvatel území, aniž by se to činilo na úkor environmentálního pilíře, což povede i celkově ke zlepšení udržitelného rozvoje území Olomouckého kraje.

Seznam zkratk

ČOV	Čistírna odpadních vod
D-O-L	Průplav Dunaj – Odra – Labe
DP	Dobývací prostory
EIA	Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí
EVL	Evropsky významná lokalita
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHKOJ	Chráněná krajinná oblast Jeseníky
CHLÚ	Chráněná ložisková území
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
KKO	Kulturní krajina oblasti
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSK	Moravskoslezský kraj
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
NATURA 2000	Program ochrany přírody v evropském kontextu
NRBC	Nadregionální biocentrum
NRBK	Nadregionální biokoridor
ORP	Obec s rozšířenou působností
OK	Olomoucký kraj

PHP	Plán hlavních povodí
PRÚOK	Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje
PRVKOK	Program rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje
PUPFL	Pozemky určené k plnění funkcí lesa
PÚR ČR	Politika územního rozvoje České republiky
RBC	Regionální biocentrum
RBK	Regionální biokoridor
RKC	Rekreační krajinný celek
SO	Spádové obce
SEA	Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí
SWOT	Analýza silných a slabých stránek, příležitostí, hrozeb
TEN	Transevropské multimodální dopravní sítě
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚAP OK	Územně analytické podklady Olomouckého kraje
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚP	Územní plán
URÚ	Udržitelný rozvoj území
ÚS	Územní studie
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VRT	Vysokorychlostní trať
VTL	Vedení vysokotlakého plynovodu
VÚC	Velký územní celek dle stavebního zákona
VVN	Vedení velmi vysokého napětí
VVTL	Velmi vysoké vedení vysokotlakého plynovodu
ZCHÚ	Zvláště chráněná území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ZÚR OK	Zásady územního rozvoje Olomouckého kraje
ŽP	Životní prostředí